

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izveniš nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Beograd v znamenju krize

Vse stranke računajo s skorajšnjo krizo režima in se pripravljajo, kako bi jo čim bolj izkoristile — Agilnost Ace Stanojevića — Demokrati se boje, da bodo delili usodo z vukičevci in klerikalci

— Beograd, 7. septembra. Radikal-skim razprtijam med glavnim odborom in Vukičevci vladno skupino se sprva ni pripisovalo kakšnega večjega pomena, ker so ti prepričani na dnevnem redu že skozi dve, tri leta že iz časa pred smrtjo Nikole Pašića. Zlasti odkar je zavlada nad radikali Velja Vukičević, so se ob sestankih glavnega odbora vselej napovedovali odločilni sklepi, pričetek ofenzive, razcep stranke itd., a na zadnje je ostalo vse lepo pri starem: glavni odbor v opoziciji, Vukičević v vladi. Sedaj je situacija spremenjena le v toliko, da Vukičević sam ni v vladi, ki pa je vendarle popolnoma pod njegovim vplivom in ji daje dr. Korošec le firmo. To je ugotovil tudi Aca Stanojević, ki je včeraj posetil dr. Korošca in pri njem protestiral proti temu, da daje Vukičeviću policijsko asistenco in ministre, da pomagajo rušiti legalne strankine organizacije in sponzorirane radikalne, s pomočjo katerih hoče priti Vukičević v stranko tudi do formalne premoči in nadvlade.

V vrstah glavnega odbora sedaj povdarjajo, da se je s tem razširil boj med glavnim odborom in Vukičevićem tudi na Korošev režim ter da mislija Ace Stanojevića ni več omejena samo na uređitev razmer v radikalni stranki, marveč da je prevzel sedaj tudi inicijative za spremembo celotnega režima in sestavo nove vladne kombi-

nacije, ki bi bila s KDK v drugačnih odnošajih, kakor pa je sedanjí režim. Radikalni glavni odbor zastopa mnenje, da je treba dati KDK predvsem zadostne zločin 20. junija s tem, da se odstranijo z vodstva državnih poslov ljudje, ki nosijo odgovornost za sedanje stanje v državi, da se razpusti Narodna skupščina in da se razpiše v resnici svobodne volitve, pri katerih naj narod sam izbere svoje kandidate, ne pa da mu jih po Vukičeviću metodi vsiljuje policija.

Značilno je, da se sedaj tudi demokrati intenzivno zanimajo za razvoj dogodkov v radikalni stranki. Dobro se zavedajo, da je radikalni glavni odbor proti nadaljevanju koalicije z demokrati ter da bi s padcem sedanje vlade izpadli iz bodočih kombinacij tudi demokrati. Po njihovem prepričanju dela Aca Stanojevića na to, da bi se sestavila bodoča vlada iz pristašev glav. odbora, KDK in ene izmed manjših skupin, z muslimani ali pa z zemljoradniki, ki so v opoziciji proti sedanjemu režimu. V tem prepričanju jih potrjuje zlasti odhod pašičevskega voditelja dr. Kojića v Zagreb, kjer išče privatnih stikov z vodstvom KDK. Verjame, ki so jih razširili sinoči iz vladnih krogov o tem, da predlaga Aca Stanojević vladno kombinacijo s KDK in dr. Korošcem, v krogih radikalne glavnega odbora odločno demantirajo ter naglašajo, da bi bilo to isto,

kakor če bi sklenili koalicijo z Vukičevićem, ker je dr. Korošec le njegov alter ego. Vsekakor je značilno, da demokrati krogi pričakujejo v najkrajšem času krizo vlade, ki bo dovela do velikih političnih perturbacij in do novih kombinacij, iz katerih bi bili izključeni demokrati in vukičevci s klerikalci.

Danes dopoldne se je vršila dolgotrajna konferenca med Ljubo Davidovićem in dr. Spahom. Domneva se, da sta razpravljala o možnosti takega razvoja situacije. Muslimani nimajo mnogo izglede, da bi bili zastopani v bodoči vladni kombinaciji in iščejo zato tesnejših zvez z demokrati v svrhu obnove Demokratske zajednice, da bi pri eventualnih volitvah nastopili s skupnimi listami, kar računajo s tem, da bo KDK nastopila povsod enotno in da bo številni njeni mandati zelo poraslo na škodo sedanjih vladnih strank, pred vsem pa Davidovićevcev, ki so v prečanskih krajih že popolnoma likvidirali.

Za situacijo v Beogradu je skrajno značilno, da se sedaj naenkrat vsi po vrsti izjavljajo za sodelovanje s KDK, dočim so še do nedavna izključevali iz vsake kombinacije sedaj Pribečevića, sedaj dr. Mačka, pa zopet to in ono skupino, hoče izigrati enega proti drugemu. Odposlanci švigajo na vse strani in si prizadevajo, da bi drug drugega prehiteli.

Amputaška afeta zavzema vedno večji obseg

Narastajoča nervoznost v Beogradu radi razkritij prečanskega časopisja in voditeljev KDK. — Tudi srbijanska javnost obsoja veleizdajalske načrte amputašev.

— Beograd, 7. septembra. Amputaška debata, ki so jo izzvala razkritja prečanskega tiska, dopolnjena z izjavami voditeljev KDK, zavzema vedno širše kroge in postaja naravnost senzacionalna, ker vedno jasneje razkriva veleizdajalske načrte, s katerimi so se bavili ljudje, ki odločajo še danes o usodi države. Prizadeži režimski krogi se skušajo sicer izgovarjati, vendar pa ne morejo prepričevalno demantirati ugotovitev prečanskega tiska in prečanskih politikov, ki so o vsem tem točno poučeni. Ljuba Davidović je moral prvi priznati, da je bil predlog za amputacijo res postavljen, četudi ga hoče olepšati s trditvijo, da so režimski krogi mislili, da hoče amputacijo KDK in da so hoteli s svojim predlogom le preprečiti prelivanje bratske krvi. Ostali prvaki režimskih strank so sprva gladko zanikali, da bi jim bilo o tem sploh kaj znanega in so označevali vsa ta razkritja za zlobne izmišljotine. Včeraj pa je objavila službena agencija «Avala» za inozemstvo, kjer so vzbudila razkritja o amputaciji tudi veliko pozornost, zelo neroden uradni demanti, ki v resnici le potrjuje to, kar je trdil in še trdi prečanski tisk, da je bil predlog za amputacijo stavljen in da so ga preprečili le predstavniki KDK. Demanti namreč naglašajo, da je bila ta zadeva stavljena z dnevnega reda, čim je g. Pribečević v svojem kakor v imenu ranjenega Stjepana Radića podal izjavo, da KDK ni proti edinstvu države. Glede na ta komunikacije je podal g. Pribečević včeraj popoldne novinarjem daljšo izjavo, v kateri strokito ugotavlja, kako je prišlo do takega predloga in da so ta predlog zagovarjali Aca Stanojević, Ljuba Davidović, dr. Spaho in dr. Marinković, dr. Korošec pa da se mu ni dovolj odločno uprl. Trditve, da je hotel KDK amputacijo, zavrača g. Pribečević z ugotovitvijo, da za KDK to vprašanje sploh ni nikoli obstojalo, ker ni niti mislila na to, da bi razbila državo. Ni pa mogoče reči o ludeh, ki so tak predlog formalno stavili, ali ga ne bodo o prvi prihodnji priliki, ki se jim bo zdela umestna, zopet obnovili.

Zagrebski tisk se obirno bavi s to veleizdajalsko nakano režimovcev in ne more izreči dovolj ostre obsodbe. Vsi listi objavljajo obširne članke in razprave, dokazujoč, v kak kritičen

položaj so spravili režimski krogi po vsem tem, kar se je zgodilo pred in po 20. juniju, državo še s takimi predlogi. Beograjski tisk je še vedno zelo rezerviran in se omejuje zgolj na izjave posameznih političnih prvakov iz vladnih vrst, ki skušajo to za nje silno neprijetno afero olepšati in omiliti, češ da so oni prav tako za državno edinstvo in da so hoteli s tem le preprečiti, da bi KDK ne prišla s takimi predlogi.

Včerajšnja izjava Svetozarja Pribečevića je naravno vzbudila v beograjskih krogih veliko pozornost in še povečala nervoznost in razbujenje v režimskih vrstah, ki so v vedno večji zadržki. Pribečevićeve strogne ugotovitve, kdo je bil v usodni noči 7. julija na dvoru, so odstranile zadnji zaveso s te skrivnostne afere. Tudi srbijanska jav-

Italijanske intrige v Društvu narodov

Italija in Madžarska grozita z izstopom iz Društva narodov. — Mussolini hoče prisiliti Anglijo, da pokaže svojo barvo v srednjeevropski politiki. — Obnovljen optantski konflikt med Madžarsko in Rumunijo.

— Zeneva, 7. septembra. Rumunska delegacija je včeraj posetila Brianda in ga obvestila, da bi takoj zapustila Zenevo, in da bi Rumunija izstopila iz Društva narodov, če bi se znova začelo vprašanje madžarsko-rumunskih optantov, ki je bilo že na zadnjem zasedanju definitivno rešeno. Ta odločen nastop Rumunov je izzval v zenevskih krogih veliko nervoznost, ker postaja s tem položaj v Društvu narodov vedno bolj napet. Italija s svoje strani kljub prijateljski pogodbi z Rumunijo podpira madžarsko zahtevo, naj bi se obnovila razprava o madžarskih optantih v Rumuniji, ker se Madžarska z rešitvijo na zadnjem zasedanju ni zadovoljila. Tudi Italija in Madžarska baje grozita z izstopom iz Društva narodov, če bo ta njuna zahteva odklonjena.

Italija pa ne misli s tem samo podpirati svoje zaveznice Madžarske, marveč hoče tudi izzvati Francijo in Anglijo, da pokažejo barvo. V italijanskih krogih je namreč zavlada bojazen, da bo Anglija po zblizanju s Francijo odrekla nadaljno podporo Italiji, koje politika je zlasti na Balkanu in v Srednji Evropi v diametralnem nasprotju s francosko politiko. S tem svo-

nost se z naraščajočim gnevom obrača od beograjskih vladodržcev, ki so skušali naslikati KDK kot veleizdajniško in protidržavno organizacijo, do čim postaja sedaj vedno jasneje, da so se bavili z veleizdajniškimi načrti baš oni, ki so se postavljali pred narodom v pozo edino zveličavnih rešiteljev in braniteljev državnega in narodnega edinstva. Simptomatičen pojav so številne brzojavne in pismene izjave, ki jih prejema vodstvo KDK iz notranjosti Srbije, v katerih izražajo inteligentni in priprosti seljaki priznanje vodstvu KDK za njegovo borbo proti hegemonistom in ga pozivajo, naj vztraja do konca, ker je tudi vsa poštena srbijanska javnost na strani pravične borbe KDK.

Iz poučenih krogov se izve, da so se vršila sinoči važna posvetovanja o tem, kako bi preprečili nadaljna razkritja o tej aferi. Ker niso našli nikakega drugega izhoda, so baje pozvali notranjega ministra, naj zabrani časopisju vsako nadaljno amputaško razpravo z motivacijo, da širi plemensko mržnjo in zapleni vse liste, ki bi o tem še kaj poročali.

Iz izstopom upa Italija, da bo preplašila zapadne velesile in jih tako prisilila, da ugodijo italijanskim zahtevam. Včeraj in danes so se vršili med vođilnimi državniki v Zenevi živahni razgovori, na katerih so razpravljali o rešitvi tega za enkrat še neoficijelnega konflikta. Izgleda pa, da Francija in Anglija ne bosta popustili, ker bi bil s tem obenem ustvarjen precedens pri izvrševanju sklepov Društva narodov, kar bi zelo škodilo ugledu in moralnemu vplivu te mednarodne institucije.

Kronanje novega albanskega kralja
Tirana, 7. septembra. Kakor objavlja tiranski dopisni urad, bo izvršeno svečano kronanje novo proglašene albanskega kralja Zoga I. dne 28. septembra v Troji, rojstnem mestu Skenderbege. Za kronanje so v teku velike svečanosti.

Kemal paša noče postati kralj
London, 7. septembra. V zadnjih dneh so se razširile vesti, da namerava tudi Kemal paša posneti vzgled Ahmed bega Zogu ter se proglasiti za kralja Turčije. Turški poslanik v Londonu te vesti po naročilu iz Angore najodločneje demantira.

Razpad davidovićevcev v Dalmaciji

— Split, 7. septembra. Izmed vladnih strank v prečanskih pokrajinah je najbolj mučen položaj davidovićevcev. Doslej so se predstavljali zlasti Dalmatincem kot veliki Jugoslovenci in so si s tem res priborili Angelinovičev mandat ter imeli zlasti po mestih precej pristašev. Zda se je pa izkazalo, da so tudi oni tipični hegemonisti, v gotovem oziru še hušiji od radikalov. Zato je Davidovićeva demokratska stranka, ki je bila izmed hegemonističnih strank v prečanskih krajih najmočnejša, sedaj v popolnem razsulu. V vsej Dalmaciji obstoja jedva še par ostankov nekdanjih organizacij, vse drugo pa je v znak protesta izstopilo iz stranke in se pridružilo KDK. Zlasti zadnje dni je zabeležiti nov močan pokret, ki pomeni definitivni konec Davidovićevce stranke v Dalmaciji. Bivanje ministra dr. Angelinovića v Dalmaciji, ki je imelo namen utrditi omajane postojanke, je doseglo baš nasproten namen. Ni kraja v Dalmaciji, ki bi ne bil obsodil dr. Angelinovića, ki proti interesom lastnih volilcev za ceno ministrskega portfelja podpira sedanji hegemonistični režim. Pristaši demokratske stranke so tekom zadnjih dni priredili celo vrsto sestankov, na katerih so sprejemali ostre resolucije, ki obsojajo delovanje dr. Angelinovića in mu odrekajo pravico, da še nadalje nastopa v njihovem imenu. Obenem so pozvali še vse one, ki doslej še niso izstopili iz Davidovićevce stranke, naj slede njihovu vzgledu in se pridružijo borbi proti ljudem, ki so ratificirali netunske konvencije.

Dobitki v državni razredni loteriji

Beograd, 7. septembra. Danes se je pričelo žrebanje III. razreda 16. kola državne razredne loterije. Izžrebani so bili sledeči večji dobitki:

60.000 Din srečka št. 77.268.
40.000 Din srečka št. 103.413.
30.000 Din srečka št. 117.302.
20.000 Din srečka št. 69.553.
10.000 Din srečke št. 79.334, 99.682.
8.000 Din srečka št. 29.262.
3.000 Din srečke št. 37.192, 73.655, 85.182, 111.934

DANES OTVORITEV ZIMSKE SEZIJE!

Oboževalni ljubavni par

Vilma Banky in Ronald Colman
v veeifilmu ljubavi in naravnih krasot

Razpaliene strasti

(Barbara — roža pustinje)

Vihar v puščavi. — Gigantski nađrt. — Ogromna reka v puščavi. — Iskrena ljubav dveh mladih src. — Napad v vrazjem sedlu. — V raju novega življenja.

Nizke cene! Lepa vsebina! Najboljša godba!

Predstave ob 4., pol 6., pol 8., pol 9. uri
Hitite in preskrbite si takoj vstopnice osebno ali telefonično za

Telefon 2124. ELITNI KINO MATICA.

Znižana carina za uvoz našega vina na Češko

Beograd, 6. septembra. p. Ministrstvo trgovine je prejelo od konzula v Bratislavi sporočilo, da je Češkoslovaška znižala uvozno carino na vino iz Jugoslavije na 2.10 Kč. Za to je potrebno overenje o poreklu vina in njegovi starosti, ki ga morajo izdati kmetijski oddelki na velikih županstvih. Brez tega overenja se plača dvojna carina.

Poslanik Gallí zopet v Beogradu

Beograd, 7. septembra. Včeraj dopol. se je vrnil z Bleda v Beograd italijanski poslanik Gallí. Takoj po svojem prihodu je posetil zastopnika zunanje ministra dr. Sumenkovića. Pri dr. Sumenkoviću se je mudil tudi francoski poslanik gosp. Darj, ki je zvečer odpotoval v Francijo.

Rusija se pridruži protivojnemu paktu

Moskva, 7. septemb. Ljudski komisar Litvinov je izročil francoskemu poslaniku Herbetu akt, v katerem sporoča, da sovjetska Rusija pristopi k Kelloggovi pogodbi. V sprejemnem pismu izraža Litvinov prepričanje, da bo dobila sovjetska vlada točen seznam vseh držav, ki so bile pozvane k pristopu.

Washington, 7. sept. Rumunsko poslanstvo je sporočilo državnemu departementu, da Rumunija pristopa h Kelloggovi pogodbi. Tudi Estonka in Turčija sta obvestili državni departement, da nameravata pristopiti k pogodbi.

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Iz policijske kronike

Ljubljana, 7. septembra.

Zadnje dni je bilo v Ljubljani izvršenih več državnih tatvin in skoraj dan za dnem so se na policiji javljale okradene žrtve. Baš včeraj smo poročali o drzni žeparski tatvini, čije žrtev je postal tlatkovalet Fritz Friedrich. Ukradena mu je bila iz žepa listnica, v kateri je imel nad 8000 Din. Podobna nezgoda je doletela te dni blagajnika tovarne za klet Ervina Hitzla.

Na dolensko stražnico je prišel namreč pred dnevi kontrolni organ oblasnega odbora Josip Terčič in prinesel prazno rdečo usnjato listnico, ki jo je našel 2. t. m. pred staro cukrarno na Podjanskem nasipu. V listnici je bila samo legitimacija SK Ilirije, glaseča se na ime Ervin Hitzl. Policija je nato Hitzla o najdbi obvestila. Hitzl je pa izpovedal, da je bilo v listnici nad 3000 Din. Bila je to njegova plača, ki jo je prejel dan poprej. Tat je torej iz listnice pobral ves denar in jo nato vrnil proč. Hitzl je denar izgubil med vožnjo na kolesu, ko se je peljal s Kodeljevega na izrišče Ilirije. Policija sedaj išče podjetnega tatula.

Pri kleparju Justinu Primožu na Glincah je bil zaposlen kot pomočnik neki Jože S. Ta je v času od 16. avgusta do septembra odnesel svojemu gospodarju raznovrstno orodje iz delavnice in sicer v vrednosti 1300 Din. S., ki je bil ovaden, se zagovarja, da je orodje odnesel z dovoljenjem molstrove žene. Zadevo sedaj preiskuje policija.

Grdo sta nasledili delavki Antonija Hočevar in Marija Krevs. Obe sta pred dobrim mesecem izročili vse svoje obleke in še nekaj drugih predmetov Beti Hariševi, oskrbnici pri sv. Križu, v varstvo. Nato sta odšli na delo v Savinjsko dolino, kjer sta trgli hmelj. Pred dnevi sta se vrnili v Ljubljano in hoteli pri Hariševi dvigniti svoje stvari. Ta je pa izjavila, da sta bili med tem časom pri njej dve drugi ženski, ki sta se izdali za sestre obeh delavk in vzele s seboj vse shranjene predmete. Pustili sta s svinčnikom napisano potrdilo.

Delavki sta drzno sleparijo prijavili policiji, ki je zvedela, da sta tatvino izvršili dve znani tatlici in vlačugi. Sedaj ju policija zasleduje. — Poteg teh večjih tatvin je bilo prijavljenih še več manjših. Tako je na Vodnikovem trgu spreten žepar izmaknil Karolini Keržičevi iz košare ročno torbico, v kateri je bilo 25 Din in šon ključev. — Posestnici Franciški Perko je bila pred dnevi iz gramozne jame ob gorenjski progi ukradena mreža za presipanje peska, vredna 200 Din. Tat je odnesel še dve mreži in več drugih predmetov, a je pustil vse skupaj na bližnji njiči.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.825, Berlin 13.55—13.58 (13.56), Bruseli 0—7.9126, Budimpešta 0—9.9214, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 8.005—8.035 (8.02), London 275.74—276.54 (276.14), Newyork 56.805—57.005 (56.905), Pariz 0—222.24, Praga 168.27—169.07 (168.67), Trst 297—299 (298). Efekti: Celjska 158—0, Ljubljanska kreditna 128—0, Kreditni zavod 170—175, Vevče 105—110, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Lesni trg: Tendenca nespremenjena. Zaključeno je bilo 11 vagonov in sicer 10 vagonov desk, 24 mm, od 16 cm naprej, monte, fco vag. nakl. post. po 500 in 11 vagonov bukovnih drv, 10% okroglice, fco vag. meja po 21.50. Iščejo se hrastovi frizi po dimenzijah kupca in trami.

Deželni prideliki: Tendenca mlačna. Zaključeni so bili 4 vagoni pšenice.

ZAGREBSKA BORZA.

Dunaj 802, Berlin 13.565, Milan 298, London 276.14, Newyork 56.905, Pariz 222.24, Praga 168.67, Curih 10.965

INOZEMSKA BORZE.

Curih, Beograd 9.1285, Dunaj 73.2, Milan 27.18, Berlin 123.70, Pariz 20.27, London 25.19, Newyork 519.30.

Samo danes zvečer!
v restavraciji **Volga**
na Volesojmu.
Koncert ruskega peva B. Bajanova
poje skladbe Rahmaninova,
Grečaninova, Čajkovskega, Dragomiljskega
td. Drevi s pevko Samonosovo.
Balalajke, radio etc.
Za obisk se priporoča
F. Leonov.

Ob 20 letnici nemškutarske podivjanosti v Ptuj

13. septembra 1908 so podivjani Nemci in nemškutarji v Ptuj brutalno napadli udeležence skupščine Ciril-Metodove družbe. — Ljubljana je odgovorila z burnimi demonstracijami, pri katerih sta padla Lunder in Adamič.

V četrtek 13. t. m. poteče 20 let, odkar so se na ptujskih tleh, v takrat slovenskem, a pomembnem mestu Ptuj, odigrali burni dogodki, ki so dali tudi povod velikim demonstracijam v Ljubljani, kjer sta teden dni kasneje padla kot žrtev nemškega fanatizma in avstrijske soldateske Lunder in Adamič.

Dogodki, ki so se odigrali v september-skih dneh pred 20 leti, so se vrstili z neverjetno naglico in vsi starejši Ljubljančani se še gotovo spominjajo onih žalostnih dni, ko je brutalno nemško nasilje triumfalno nad ubogo slovensko rajo, ki je tekla kri v potokih in ko so padale nedolžne žrtve oholega in okostenelega režima. Zdaj, ob 20letnici, se zopet spominjamo te žalostne dobe v naši zgodovini in zdi se nam nemogoče, da bi bila tekla v prestolici Slovenije slovenska kri, ki so bili sicer nečuten primer tepanja in ponižanja slovenskega naroda, a obenem prvi korak k osvobojenju Slovencev izpod tuje jarma.

Za nedeljo 14. septembra 1908 je sklicala Ciril - Metodova družba, ki je bila že takrat naša najmočnejša narodno - obrambna organizacija, svoj redni občni zbor v Ptuj. To pa seveda ni bilo vseč nemškim nacionalističnim krogom, zlasti ptujskim nemškutarjem ne, ker so v tem videli provokacijo in izzivanje nemškega življa. Vsi nemški štajerski listi so pisali, da je nemštvo ogroženo in da je nemški značaj Ptuja v nevarnosti. Ptujski občinski svet je imel v petek, torej dva dni pred skupščino Ciril - metodarjev sejo, na kateri je sprejel predlog odbornika Plachkega, ki se je glasil:

Občinski svet deželno - knežje avtonomnega mesta Ptuj najodločneje protestira, da se je sklicala skupščina slovenske Ciril - Metodove družbe v nemškemu mestu Ptuj in vidi v tem izzivanje miroljubnega nemškega prebivalstva našega mesta. Občinski svet poziva prebivalstvo, da proti temu dostojno protestira s tem, da se udeležijo prihodnje nedelje nemškega ljudskega shoda.

Seveda, ta, več kot prozoren apel, ni ostal brez posledic. V soboto zvečer se je v Ptuj pripeljal iz Trsta kakih 15 skupščinarjev, med njimi več dam. Na kolodvoru jih je čakala naščuvana nemška družba pod vodstvom nekega Linhart, čigar oče je bil Slovenec, in jih na bestialen način napadla. Na udeležence skupščine je letelo kamenje in klopčoti, pa tudi dejanjsko je druhal navajala na nje. Kakor pobesneli so Nemci in nemčurji tolkli in bili Slovence s palicami po glavah in kamor je pač priletelo in če se je kdo le količkar postavil v bran, so ga pošteno pretepili. Policija je ostala pri vsem tem popolnoma pasivna in je celo ščitila napadalec. Zlasti dr. Z. rjav je bil najbolj izpostavljen napadom divjaške tolpe, ki mu je na roparski način odvzela ročni kovčeg. Tolpa je Slovence spremljala do Narodnega doma in se šele delo razklopila, ko so prišli napadenim tamošnjim Slovincem na pomoč. Ko so odšli udeleženci skupščine v Narodni dom, je pričelo v poslopje deževati kamenje. Nemci so razbili šipe na vseh oknih.

Seveda so Nemci nameravili svojo prostaško akcijo v nedeljo ponoviti v še povečanem obsegu. O tem so si bili Slovenci takoj na jasnem in zadosten dokaz so jim nudili tudi letaki, ki so bili ponoči afiširani po ptujskih hišah. Glasili so se:

Deutsche!!!

Der windische Gegner will unserer deutschen Stadt Pettau ein Schandmal aufdrücken. Er will seinen ersten Einzugs halten, will deutschen Bürgerschaft zu Trutz in unsere Stadt der panslavistischen Trikolore Platz verschaffen.

Zu diesem Zwecke wurde für Sonntag, den 13. September, nach Pettau die Hauptversammlung des windischen Cyril und Methodus - Vereines einberufen und wird zugleich ein Sokolverein gegründet. Von allen Gauen werden Rothemidler und andere Panslavisten kommen, um uns auf unseren eigenen Boden zu verhöhnern. Wir betrachten diese freche Vorgangsweise als eine unglaubliche

Herausforderung.

die abzuwehren unser aller heiligste Pflicht ist. Nach Laibach kam Cilli, nach Cilli Luttenberg, nach Luttenberg Pettau. Und dann? Der Feind wird nicht ruhen.

Deutsche!!!

Wir wollen von unserem Hausherrn-rechte Gebrauch machen. Unsere Brüder der Nachbarorten haben uns für Sonntag ihren Besuch angekündigt. Wir werden sie am Bahnhof bei allen Vormittagszügen von 7 Uhr Früh erwarten. Pettau bleibt deutsch!!!

nemoteno napadala Slovence. Zopet je deževalo na skupščinarje kamenje in žrnili napadli niti damam in so jih dejansko napadali. Več Slovencev je bilo od kamenja in udarcev občutno ranjenih, kljub temu so pa jurjaško vztrajali in v zagrizenem nemškem gnezdu Ptuj sta zadoneli močno naš himni »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani«. Od napadalcev policija ni aretirala nobenega, pač pa je bilo v zapor prignanih več Slovencev. Pri napadih sta bila lahko ranjena in pomazana tudi slovenska poslanca dr. Ploj in Roblek, dr. Brenčiču so pa napadalcii odvzeli listino z 260 kronami.

Vse to se je dogajalo pod okriljem policije in po vednosti nemškutarskega župana Ormiga. Župan je samo toliko posredoval, da so bili Slovenci na povratku po skupščini varni pred napadalcii.

Skupščina Cirilmetodarjev je potekla v najlepšem redu, dasi so Nemci tudi še med zborovanjem metali kamenje v Narodni dom. — Nemci so napadli in tudi težko poškodovali gostilničarja Kureža iz Podvinc. Tega je trgovec z barvili Zorko tako močno udaril s palico po glavi, da se je ves okrvavljen zgrudil na tla.

Vsi ti dogodki in brutalnost podivjanih nemških buršakov so seveda med Slovenci močno odjeknili in kakor en mož se je v protest dvignila vsa Slovenija, njej na čelu bela Ljubljana. V petek 18. septembra je bil v Ljubljani velik protestni shod, na katerem je prišlo do ogorčenih demonstracij proti Nemcem. Že itak skrajno razburjeno prebivalstvo so izzivali še nekateri Nemci in posledica je bila, da so demonstranti razbili Kazino ter okna na Kranjski hramnici, pri Mahru in pri različnih nemških postojankah v mestu. Demonstrante je razgnalo vojaštvo, ki se je vedlo zelo brezobzirno, udarilo v privatne hiše z nasajenimi bajonetii in aretiralo nedolžne meščane.

Brutalen nastop vojaštva je bil povod, da so se v noči od sobote na nedeljo demonstracije ponovile in pri teh demonstracijah so po krivdi avstrijske soldateske padle nedolžne žrtve.

Toda časi se izpreminjajo. Prišla je svetovna vojna, ki je gnilo Avstrijo popolnoma zrahljala in razdejala. S tem so bili uničeni naklepi pangermanizma, ki je hotel preko našega ozemlja graditi svoj most k Adriji! Nekdaj nemškemu gnezdu Ptuj je danes slovensko mesto v svobodni Jugoslaviji in časi, ko je plapolala črnažolta zastava na mestni hiši, so za vedno minili.

Filip Supančič

Danes zjutraj je prispela iz Gradca presretna vest, da je zatisnil snovi ob pol 9. v sanatoriju Hansa za vedno svoje blage oči mestni stavbnik g. Filip Supančič. Bolehal je že dolgo na arteriosklerozo in sladkorni boleznii, ki sta slednjič izpodjedli njegove življenjske moči. S pokojnim leže v grob zopet ena onih markantnih postav med Slovenci stare generacije, ki je v času najhujšega pritiska od strani tuje nadvlade visoko dvigala prapor narodne zavednosti in naprednega političnega prepričanja ter stala vedno neustrašno na braniku naših narodnih interesov.

Filip Supančič je bil roj. 29. IV. 1850 v Ljubljani. Njegov oče je bil v takratni Ljubljani splošno znan in priljubljen. Po poklicu je bil stavbnik mojster in bil je prvi, ki se je aporobiral na Kranjskem kot stavbnik mojster, ne da bi mu bilo treba položiti predpisani izpit. Nekaj časa je deloval na Dunaju, potem se je pa naselil stalno v Ljubljani. Očetov poklic si je izbral tudi sin, ki je postal eden naših najboljših stavbnikov. V Ljubljani pričajo mnoge krasne stavbe o njegovih izrednih sposobnostih. Naj omenimo samo veličastno poslopje sedanje Tehniške srednje šole, ki že samo dovolj jasno priča, da je bil pokojni Filip Supančič kapaciteta na stavbnem polju. Kot stavbnik se je zelo uspešno udeleževal tudi pri gradnji naših železnic, zlasti pri belokranjski, vrhniški in progi Dunaj-Trst. Njegova zasluga je, da teče zdaj belokranjska železnica preko Črnoljca.

Pokojni je bil izredno agilen in produktiven malone na vseh poljih javnega življenja. Bil je dolgoletni član naše Trgovske zbornice, od časa, ko je prešla v 80 letih preteklega stoletja v slovensko roko, pa do l. 1912. Ta naša najvišja gospodarska ustanova ga bo ohranila v trajnem hvaležnem spominu, saj ji je posvečal vse svoje moči in velike sposobnosti. Zbornica ga je poslala tudi v deželni zbor, kjer je vedno odločno branil kot poslanec njene interese. V bivšem kranjskem deželnem zboru je bil eden glavnih voditeljev napredne struje in se je z vso energijo boril proti pogub-

nosnemu delovanju klerikalcev. Kot naprednjak je bil vse življenje med prvoboritelji in še zadnjih volitev v narodno in oblastno skupščino se je udeležil, dasi že ni mogel hoditi. Morali so ga odpeljati na volišče. Za napredno in narodno stvar je žrtvoval mnogo tudi gnotno.

V trajnem in hvaležnem spominu ohrani pokojnega tudi naše Sokolstvo, saj je bil Sokol z dušo in telesom. Bil je član matičnega in takratnega Južnega Sokola, ustanovil je prvo sokolsko konjenico. Lani je do bil kot 60letni član Ljubljanskega Sokola diplomirani. Bil je navdušen telovadev in do zadnjega se je zanimal za napredek svojega društva. Tudi z delom za naše Sokolstvo si je postavil trajen spomenik.

Pokojni je bil tudi dolgoletni član občinskega sveta ljubljanskega, v katerem je rano ob rami s pokojnim dr. Ivanom Tavčarjem storil mnogo za napredek in procvit Ljubljane. Tudi na polju komunalne politike si je pridobil neveljnih zaslug.

Predaleč bi zašli, če bi navajali vse, kar je storil Filip Supančič za napredek svoje rodne grude. Mirno lahko rečemo, da je rodila slovenska zemlja malo sinov, ki bi bili v delu za njo tako agilni in požrtvovalni. Naj mu bo lahko naša zemlja, za katero je živel in deloval.

Pogreb bo v nedeljo ob treh popoldne z Bleiweisove ceste št. 18.

Bratje!

Zopet je neizprosna smrt posegla v naše vrste. — Po dolgem bolehanju je preminul večerj naš zvesti, dolgoletni član, brat

Filip Supančič

Pokojnik je bil vključen še v »Južnem Sokolu« ter je z mladeniškim zanimanjem sledil razvoju našega Sokolstva; bil je ustanovitelj in prvi načelnik Sokolske konjenice.

Dolžnost nas veže, da ga spremimo v častnem številu na poslednji poti.

Zbratišče članstva v kroju v nedeljo ob pol 3. pred Narodnim domom.

Zdravo!

Odbor Ljubljanskega Sokola.

Prosveta

Naše gledališče med prazniki

Na praznik, dne 8. t. m. se vprizori Kalmanova priljubljena opereta »Čardaška knežinja« v režiji g. Povheta in z go. Poličevca, gg. Drenovec, Pečok in Povheta v glavnih vlogah. Zvečer ob 8. ponovijo Maeterlinckovo dramo »Stilmondski župan«. To delo izza časa nemške okupacije Belgije med svetovno vojno, ki prikazuje sicer z neposredno silovitostjo, a vendar z izbranimi sredstvi vso porazno grozoto in neusmiljeno okrutnost vojne, je doseglo doslej povsod (tudi lanksko sezono pri nas) največji uspeh. Strahoto vojaške discipline, ki zmaguje nad pravico in nedolžnostjo, je opisal Maeterlinck prav tako pretresljivo tudi že v drugi dvodelni drami »Sol življenja«. Vendar sta bili obe drami ravno zaradi svoje vsebine in v Franciji i v Nemčiji prepovedani. Pri nas igra župana g. Levor njegovo hčerko gđ. Mira Danilova, sina Florisa g. Jan, županovega vrtnarja g. Kralj, nemškega komandanta Rochova g. Skrbinek, poročnika Hilmerja g. Rogoz, občinskega tajnika g. Jermana in begunca Gilsona g. Gregorin. Režira g. Ciril Debovec.

V nedeljo igrajo v drami Brod-Reimannovo dramatisacijo Naškovega svetovnoznane »Dobrega vojaka Švejka«, ki je stavljal samo v Berlinu v Piscatorjevi režiji in s Palenbergom v naslovni vlogi blizu 200 vprizoritev. V Ljubljani je ustvaril to napol nemrno, napol navdušeno dobitčino Janez Cesar, njegovega gospodarja nadporočnika Lukaša pa Emil Kralj. Igra, ki humanistično in satirično švrta vso plesnobo bivše avstro-ogrske fronte, vzbuja povsod mnogo smeha in zanimanja. Režijo ima prof. Sest.

V nedeljo zvečer pa vprizori priljubljeno Nedbalovo opereto »Poljska kri«, ki spada po svojih vsebini kakor tudi po svoji muziki med najboljšbe operete našega občinstva. Zasedba: Ga. Poličeva, ga. Balatkova, gg. Drenovec, Pečok in Povhe. Režija: g. Povhe. Dirigent: g. operni ravnatelj Polič.

Gostovanja ljubljanske opere v Mariboru se bodo vršila od časa do časa. Ker bo prišel vedno zelo velik aparat na gostovanje (solisti, zbor in orkester, deloma tudi ljubljanske dekoracije) bodo za ta gostovanja veljale povišane cene, maribor. gledališki abonenti pa bodo imeli popust. Prvo gostovanje se vrši menda že meseca oktobra in se vprizori po vsej priliki prekrasna Smetanova opera »Dalibor«.

Nova slovenska drama. Poleg že omenjenih slovenskih dramskih novitet, ki jih je prejel ljubljanski gledališče v oceno in morebitno vprizoritev, namerava prihodnji mesec predložiti gledališki upravi svojo narodno igro naš popularni pisatelj in dramatik g. Svetko Golar. Igra, ki se imenuje »Svatba dveh bratov«, sestoji iz treh dejanj in ima značaj pravega slovenskega »Machbetha«. Snov je vzeta iz gorenjskega kmečkega življenja. Upamo, da bo gledališka uprava to delo sprejela in ga poleg priljubljene »Vdove Rošljinke«, izborne domače komedije istega avtorja, vprizorila še letošnjo zimo.

»Herman Celjski«. Pri imenovanju sodelujočih igralcev pri »Hermanu Celjskem« je večeraj pomotoma izostalo ime g. Rogosa, ki igra vlogo duhovnika Eneja Silvija.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Katastrofalen požar pri Vinkovcih. — Rodbinska tragedija. — Velik vlom v Zagrebu. — Španska inkvizicija v Zagrebu. — Umor zavoljo zavarovalnine. — Banatski ponarejalci denarja.

Iz Vinkovcev poročajo, da je sinoči nastal velik požar v selu Cerič pri Vinkovcih. Plameni so švigali visoko v zrak in razsvetljevali vso vas. Požar je neusmiljeno uničeval imetje marljivega pietarskega obrtnika Sebastjana Huberta. Hubert ni bil navaden obrtnik. Znan je daleč naokoli s svojimi prvovrstnimi pletilnimi delavnicami, ki jih je sedaj uničil požar. Imel je delavnico z električnim pogonom in modernimi pletilnimi stroji. V delavnicah je bilo zaposlenih nad 30 delavcev in delavk. Izdeloval je nogavice in moške ter ženske jopice. Požar je nastal v sušilnici blaga. V kratkem je bila alarmirana vsa vas in prebivalci so pohiteli na pomoč. Huberta ni bilo doma, mudil se je s sinom na velesojmu v Bečeju. Ostala dva sinova sta pa prodajala blago in izdelke z avtom po deželi. Doma je bila sama žena, ki je obupno gledala, kako požar uničuje veliko imetje. Prebivalci so rešili, kar se je še rešiti dalo. Skušali so požar omejitii, toda brez uspeha. Drugi so se odpeljali v Vinkovce in Nuštar po pomoč. Gasilci iz Vinkovcev so prihiteli, toda prekasno. Mem tem je požar že skoraj vpepelil vsa štiri poslopja pletilne tovarne. Gasilec je uspešno požar lokaliziral naslednje jutro. Rešili so samoj majhno skladišče in tovarnarjevo stanovanje. Vse drugo je pogorelo do tla. Ostalo je golo zidovje in uničeni stroji. Škodo cenijo na dva milijona dinarjev. Tovarnar je le deloma zavarovan. Tako je Hubert postal preko noči siromak, njegovi delavci pa brezposelni.

Iz Rume poročajo, da se je večeraj odigrala v hiši uglednega tamošnjega trgovca Jove Gjurčiča krvava rodbinska tragedija. Trgovce je imel dva sina, eden je obiskoval realko in je bil 17 let star, drugemu pa je bilo 14 let in je hodil v osnovno šolo. Oba dijaka sta bila pridna in sta v šoli dobro napredovala. Trgovčeva žena je bila rodom iz Vinkovcev iz ugledne rodbine. Po značaju je bila dobra in zvesta žena in mlajše ni slutil, da vlada v tej rodbini nesloga. Večeraj popoldne je bila žena s sinoma v hiši, trgovec je bil pa zaposlen v trgovini. Oba sina sta sedela v sprejemni sobi in čitala. Mati jima je prinesla čašo limonade in ko sta jo izpila, sta se zgrudila na tla. Nato je čašo limonade, ki je bila zastrupljena, izpila še mati in se takisto zgrudila mrtva na tla. Mati je dala sinovoma pijače, v katero je natrosila veliko količino morfija. Mati in oba sina so kmalu nato v največjih mukah izdihnili. Zdravniška pomoč je bila prekasna. Kaj je bil pravi vzrok obupnega čina matere, se ne ve. Trgovec Gjurčič je živel zadnje čase sprt z ženo.

Iz Zagreba poročajo o veliki tatvini in vlomii, ki ga je izvršil nenavadno spreten in drzen vlomilec. Vlomljeno je bilo v trgovino Žige Feina na Zrinjevcu. Trgovec je kakor običajno zaprl opoldne svojo trgovino in se napotil domov. Ko se je po obedu vrnil, je našel vrata trgovine odklenjena. Ko je stopil v trgovino, je našel vse blago premetano in takoj je vedel, da je nekdo vlomil pri belem dnevu. Fein je pregledal trgovino in ugotovil, da je drzni vlomilec odnesel zabo, v kateremu je bilo svile za 15 tisoč dinarjev. O velikem vlovu je trgovec takoj obvestil policijo, ki je uvedla preiskavo. Policija je ugotovila, da je vlomilec odprl vrata trgovine s ponarejenim ključem. Ko je opravil svoj posel, je zopet zaprl vrata, zaklenil jih pa ni. Trgovec je osumil nekega trgovskega pomočnika, ki ga je odsvolil iz svoje trgovine baš zaradi nepoštenosti.

V Zagrebu se je pred dnevi dogodilo, da so na takozvani Koledoščini napadli nekega prosjaka in ga mučili po zgledu španskih velikih inkvizitorjev. To se je pripetilo prosjaku Franu Kuntariču, ki je že 60 let star. Siromak je brez stanovanja, zato je šel spat v korozi na Koledoščino in je odtrgal tudi nekaj korozihih storžev in jih vtaknil v sojo malho. To je opazil lastnik njeve Josip Paleščak. Vzel je kolec in začel udrihati po siromaku. Prišli so še nekateri ponočnjaki in pomagali pretepati berača, da je slednjič obležal nezavesten na tleh in so ga morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnico. Zdravnik je ugotovil, da ima berač težke poškodbe. Policija je zaslila Paleščaka. Mož je izjavil, da je zasačil berača, ko je polnil malho z njegovo korozi. Ker imel berač v roki nož, ga je Paleščak pozval, naj nož odloži. Berač je tedaj baje Paleščaku zagrozil, da ga bo z nožem, če ga ne pusti pri miru. Palešček je nato udaril berača s koloim po glavi. Na klice so prihiteli delavci, ki so v bližini kopali pesek. Berač se je med tem dvignil in se skril na sosedni njivi. Kasneje so prišli še logarji, našli skritega berača in ga pretepali s puškinskimi kopiti. Logarji so nato berača odnesli v mestno čuvajnico in ga tam pretepali. Paleščak mu je zažgal vžgalico pod desno nogo, da bi mu berač povedal, kako se piše. Berač je bil pa že tako slab, da ni mogel povedati svojega imena, temveč je samo stokal od bolečin. Berač je nakradel koroze za 20 Din. Paleščak pa je iz-

javil, da mu je napravil škodo za 300 Din. Siromak Kuntarič leži sedaj v zagrebski bolnici in premišljuje o svoji bedi in metodah španske inkvizicije, ki jih je moral doživeti v 20. stoletju v Zagrebu.

Iz Subotice poročajo, da so bili predvečerajšnjim aretirani po nalogu preiskovalnega sodnika šofer Karlo Neuman, soproga nekega Beliča Hladeka, udova Andrije Batajiča in neka Tereza Siger. Aretiranci so osumljeni, da so zavarovali Marijo Pinger pri neki subotiski zavarovalni družbi in jo potem zastrupili, da bi na ta način dobili visoko zavarovalnino. Že meseca februarja so jo skušali zavarovati pri nekaterih zavarovalnih zavodih. To se jim pa ni posrečilo. Neki subotiski zavarovalni zavod pa je slednjič privolil v zavarovanje, ker je zdravnik ugotovil, da je Pingerjeva zdrava. Zavarovalna vsota je znašala 100 tisoč dinarjev. Začetkom preteklega meseca je pa nekega dne Pingerjeva postala nenadoma slabo. Morala je v posteljo in teden dni pozneje je umrla. Preiskovalnemu sodniku se je zdelo sumljivo, da je bila Pingerjeva zavarovana za visoko vsoto 100 tisoč Din in da je nenadoma umrla. Uvedel je strogo preiskavo in odredil izkop trupla. Zdravniško - sodna komisija ni mogla dognati, kaj je povzročilo nenadno smrt Pingerjeve. Želodec in čreva pokojnice so zato poslali v preiskavo kemičnemu zavodu v Beograd.

V Kikindi so odkrili tolpo ponarejalcev, ki so imeli veliko delavnico s stroji za ponarejanje denarja. Policija je aretirala tri člane te tolpe in jih izročila novosadskemu državn. pravniku. Voditelj ponarejalcev dr. Reiser je izjavil preiskovalnemu sodniku, da se čuti krivega. L. 1920 je prišel iz Budimpešte v Veliki Bečkerek. Nato je odšel na Madžarsko in študiral v Košovu pravo. Kmalu se je zopet vrnil v Bečkerek in postal novinar. Seznanil se je z nekim Leichingerjem ter ga pregovoril, naj začne ponarejati 100-dinarske bankovce. Obeima je predla slaba in začela sta nepošten posel z veliko vmeno. Napravila sta klišee in natiskala 600 poskusnih bankovcev. Začela sta jih razpečavati. S prvim sta imela srečo. Oddala sta ga v kinu »Orient« v Bečkereku. Uspeh ju je ojačal in sklenila sta razpečavati ponarejene bankovce samo v Vojvodini. Odpotovala sta v Kikindo in v neki trgovini oddala pet ponarejenih bankovcev. Trgovce je pa spoznal, da so ponarejeni in dal razpečevalca aretirati. Tudi Leichinger je priznal krivdo. Bil je dober risar in je sam napravil risbe in klišee ponarejenih stotakov. Dr. Reiserja, ki ga je pregovoril k ponarejanju, pozna že od mladosti. Leta 1921 je bil uradnik pri velikem županu.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 7. septembra 1928; katoličani: Bronislava; pravoslavni: 25. avg.

Jutri: Sobota, 8. septembra 1928; katoličani: Rojstvo dev. Marije; pravoslavni: 26. avgusta.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Herman Celjski«.
Kino Matica: »Razpaljene strasti«.
Kino Ideal: »Vstajenje«.

PRIREDTIVTE V SOBOTO.

Ob 15. v drami: »Čardaška princesa«, ob 20.: »Stilmondski župan«.

Kino Matica: »Razpaljene strasti«.
Kino Ideal: »Vstajenje«.

Film ZKD: Ob 11. v Matici: »Čarovništvo in vražje«.

Hazenska tekma: Jugoslavija : Češko-slovaška na igrišču Ilirije.

Zelje v glavah

Pepe z uredništva je pikolovec in je ujel v administraciji naše viteške vojske tako piko, da se mu bo jezik posušil, če je brž ne zdere. Očetov naših jezik potujčava, je pisarna štaba 40. pešadijskog puka »Triglavskog« kriva, da kolne kmet oglaševati. Le poslušajte, ljudje božji, da se prepričate, da je jezikovno ujedinenje jugoslovskega rodu že popolno.

»Na osnovi naredbe Gospoda Ministra Vojske i Mornarice... a u vezi naredbe Komandanta Dravske Divizije-ske oblasti... a po odredbi o Pravilniku za ishranu ljudstva vrši... u 11. uri u pisarni štaba 40. pešadijskoga polka... javna usmena licitacija za dobavo ljudske hrane za Ljubljanski garnizion in sicer

med drugim 7000 kilogramov zelja v glavah in 900 kilogramov konzervne kafe po propisanih pogojih.

Pepe pravi, da zelje v glavah za dobavo ljudske hrane za Ljubljanski garnizion ne bo potrebno, ker ga lahko v izobilju dobavlja tisti, ki je ta oglas sestavil ino redigiral.

PREZGODAJ.

Tašča svojemu bodočemu zetui: — Zakaj se pa pripravate za mojo hčerko? Mar mislite da sta že poročena?

Letovišcarji in študent je se vračajo, lastovke se selijo

Milostiva pripoveduje, kako fletno je bilo na morju. — Ljubljana dobiva zopet svoje običajno lice, samo velesajem jo nekoliko poživlja.

Zapihljale so jesenske sapice, pritisnil je prvi hlad in študenti se vračajo v mesto. Z njimi vred vsi oni, ki so bili na rivjeri na solninem Rabu, zelenem Lidu, že mondenem Bledu ali v prekrasnih planinah. Avtomobili, polni kočevskih vozov, so kolodvor, vrača se vsa pisana družba, ki se je v vročih poletnih dneh oddaljila na morju. Zagoreli so obrabi od solnca in morja, od svežega planinskega zraka. Toliko truda in denarja, toliko znoja je veljala zdrava rjava polt. Zarjavela polt je moderna, zarjav obraz interesanten, zagorele nočice pikantne. Še nekaj časa bo prevladovala zarjavela polt, nato pa izplahne tako, kakor je prišla. Vse je minljivo na svetu...

Na promenadi je polno eksotičnih Ljubljanc. Zagorele, počrnele in porjavle so, da jih človek jedva spozna. Vse nianse in barve, od svetlorjave, do temnopolte in bakrenorode. In milostivji se dobro zdi, če jo kdo pobara, kje je bila in kod. Rada pripoveduje. Pripoveduje in pretirava več, kot je potrebno, hvali vreme, ki je bilo nebeško, rivijera naravnost prekrasna in divna. «Ni bilo dragov», zatrjuje milostiva, vendar mimogrede nedolžno pripomni, da so bili postranski izdatki veliki. Tako le indirektno prizna, da je dnevno potrošila do 200 Din. «Ampak to ni veliko, pri taki vročini...»

In povrh se je dobro zabavala. Družba je bila imenitna, moški kavalirji od sile prijazni in sploh vse fletno. Če ni bilo moza blizu, ga je sicer pogrešala, vendar so ji drugi radi pomagali prenašati prtljago iz vagona na peron in zopet nazaj v vagon. Sicer o tem milostiva ne govori rada, marveč jo bolj zanima, kaj je v Ljubljani novega, kdo je prišel na kant, koliko je bilo rodbinskih tragedij in rubežni, zlasti pa, kakšni so bili škandalčki in koliko je bilo vloženih tožb za ločitev zakona. «In da je tega tudi vrag vzel», milostivi noče v glavo. «Je bila pač njegova žena kriva, ki je metala denar skozi okno. Tudi moj mož ima, no vendar ga nisem oskubila. Saj nisem potrošila več nego 10.000 Din na mesec...»

Tako milostiva, ki se sedaj že zanima za jesenske toalete. Poleti ni rabila mnogo, kajti sezona je bila krásna in namesto oblek si je raje kupila štiri trikoje. Toda za lahimi poletnimi toaletami sedaj ne gre. Treba bo novega kostuma in tudi kompleti so zopet moderni. Seveda, da ne govorimo o plašču in pariškem modelu. Barvati milostivi ne konvencionalizirajo. «Ah, to je za motor in avto in je sploh premalo eksotično in ekscentrično. Modra barva je moderna. Pariz forsira nov ton. Res neverjetno hitro je minilo poletje. Skoraj je zima pred vrati. Še sreča, da je sejem v Ljubljani. «Mora moč z menoj, da si ogledava krzno pri Bizjaku ali pri Rotovi...»

Potem se pripoveduje milostiva, da je bilo morje izredno toplo, poletni večeri v senci pinj in kostanjev očarljivi. Globok vdih se ji izvije iz prsi. Souvenirs agreables...

Drugače študenti. Dobro so se odpočili, zdravih in veselih lic se vračajo v zatohlo mesto. Ulice so preko noči oživele. Zbirajo se skupine in gruče in splošna tema je: šola! Pred Mestnim domom barantajo, kriče, ponujajo svojo robo in svoj «špeh». Za prvo! Za peto! Za osmo! Če bi bila «deveta», bi prodajali in ponujali tudi za njo. O, študenti ga pinhejo.

Zanimajo se tudi za nogomet in če bo Primorje spet Ilirijo nabikalo, ali če je Doberlet v formi! Inače se niso čisto v elementu in knjige jim še nikakor ne diše. Bolj vabljivi je sejem, kjer mečejo «kne-delje» in zbijajo klobuke z butic. Škoda, da je tobogan tako slan in brada žive Adriene cenjena na šest dinarjev za pogled.

Gospodinjstvo love študente. Po oknih in hišnih vogalih so nalepljeni oglasni listi — seveda s kolkom za 20 para: Študente sprejemam na «dobra domača hrana». Klavir v hiši, eventualno poučevanje francoščine. Ali pa: Tri dijakke sprejemam takoj. Hran z razsvetljavo vred poceni!

In tako dalje! Lastavke se selijo, Ljubljana se polni in zopet prihaja življenje v stari tir. Kopanje je pri kraju, pač pa se obeta v najkrajšem času otvoritev plesne sezone. O, še bo fletno!

Pokrajinska razstava se bliža zaključku

Uspeh ji je zagotovljen kljub temu, da je država ne podpira. — Izprehod po paviljonih.

Letošnja jesenska pokrajinska razstava se bliža koncu. Še tri dni in zapro se vrata velesajma do prihodnjega leta. Sestavljati bilanco o uspehih 11. prireditve našega velesajma bi bilo še prezgodaj, vendar pa lahko že zdaj mirno rečemo, da bo njen uspeh tako v moralnem kakor tudi v gnotnem pogledu prav zadovoljiv, zlasti če upoštevamo težke gospodarske razmere, v katerih živimo. Pribiti je tudi treba, da moramo Slovenci prirediti te važne gospodarsko-propagandne prireditve brez najmanjše podpore od države.

Danes je bilo na sejmšču že dopoldne zelo živahno, za jutri in pojutrišnjem se pa obeta zopet velik naval zlasti še, ker bo na razstavi mnogo novih atrakcij, med njimi tudi zanimiva tekma slovenskih harmonikarjev. Kdor si še ni ogledal razstave, naj porabi dva praznika, ki nudita najlepšo priliko, da vidi, kaj se da napraviti s pridnostjo in poštrevnostjo tudi brez državne subvencije.

PRED FILIP BIZJAKOVO KOJO

na ljubljanskem velesajmu postajajo dame, ogledujejo in motre lepo in razkošno razstavo najelegantnejših damskih plaščev in krzna vseh vrst ter kakovosti. Poudariti moramo, da pričajo razstavljeni izdelki, da se je slovenska krznarska industrija po svetovni vojni zelo razmahnila in baš razstavljeni damski plašči pričajo, da tako v kvaliteti, kakor v izdelavi prav nič ne zaostajajo za inozemskimi izdelki. Solidni, elegantni izdelki ter zmerne cene! To je deviza naših krznarjev in v tem pogledu gre zlasti g. Bizjaku vsa čast. Priporočamo vsem damam, da si ogledajo njegovo razstavo na sejmu in da si že zdaj rezervirajo nakup, kajti sezona kožuhovine in krzna je pred vrati!

PRVOVRSTNA ŠTAJERSKA VINA.

Med razstavljalci vina je tudi trdka Pugel in Rossmann iz Maribora, ki ima specialno samo štajerska vina iz najboljših tamonjskih gor, in sicer iz ljutomerskih, ormoških, slovenjgorijskih, pekerskih in haloških vinogradov. Ustanovljena je bila leta 1850 od plemenitega Kriehnerja ter obstoji torej že 78 let. Leta 1875 sta podjetje kupila od ustanovitelja gg. Josip Pugel in Josip Rossmann, ki sta do leta 1896 vodila trgovino pod firmo Kriehnerja nasledniki in Comp. Leta 1896 so naslov trdke spremeni li ter se glasi sedaj Pugel in Rossmann Maribor. Lastnika trgovine in vinogradov sta damas ga. Karolina Maly-Pugel in nje sin g. Karol Pugel.

Je to ena največjih vinskih trgovin Jugoslavije ter je osobito velika izvozna trdka, ki razpošilja svoja vina na Poljsko, Čehoslovansko, v Nemško Avstrijo in Nemčijo. Šele zadnja leta se je pričela zanimati intenzivne tudi za Slovenijo in sploh za Jugoslavijo. Vina, ki jih ima razstavljen, so prvovrstna ter žanjejo splošno priznanje. Razstavljen ima letnike 1925—1927 in to po primeroma zelo zmernih cenah. Vino v sodih od Din 10.75 do Din 12.50 in v steklenicah po Din 14 do Din 22.

Razen tega ima še več vagonov izborne ga slovenskega vina po Din 8.50 in Din 9.— franko Ljubljana, na kar se cenjeni interese opozarjajo. Da si ga moglo občinstvo velikost trdke predstavljati, naj še omenimo, da je ena klet dolga približno 250 metrov. V tej kleti sta dve vrsti sodov od 80 do 170 hl. Razen tega je v nji nekaj cementnih sodov od 180

do 220 hl, ki se rabijo izključno za kipeenje mošta.

Kakih socialnih nazorov so lastniki trdke, naj priča dejstvo, da je g. Rossmann ob svoji smrti zapustil vsakemu svojih vinčarjev hišico s primernim posestvom ter se spomnil tudi drugih svojih uslužbenecv s primernimi volili.

VINSKA VELETRGOVINA

Pugel & Rossmann

Maribor, trg Svobode

ima na razpolago najtinejša štajerska namizna in sortirana vina.

Poskusite ista na velesajmski razstavi.

V KITAJSKEM BARU.

Raz strop vise pisani kitajski lampijoni, motna luč prodira v prostor in razsvetljuje pisano družbo: Domači in eksotični gosti in džezband — orkester, ki svira neprestano poskočne koračnice, melodiozne valčke in nežne tango. To je kitajski bar. Za pulom sedi Grošljeva mama, toči sladko vince, naliva turško kavo in se zadovoljno smehlja. Saj je tudi fletno v podružnici Tinca — bara. Muzika, dobra kapljica, povrhu pa še nastopi eksotičnih gostov. Adriene, fakir El Rauna, plesalka Fatma i. dr. izpopolnjujejo pester program. «Ej, Tinca ga pinhe!» pravijo Ljubljanci in ker vedo, da jim zna tudi dobro postreči, je kitajski bar res vedno poln vesela in radosti. Po zatvoritvi bara krene vsa pisana družba v Odeon, kjer se rajanje ob zvokih izvrstnega orkestra nadaljuje. Samo še tri dni, potem bo konec veselih dni.

POPPAEA.

Dasi je bilo podjetje ustanovljeno šele pred dobrim letom, je danes nedvomno naša največja in najboljša trdka s kosmetičnimi predmeti, preparati, parfumi, kolinsko vodo, pudri, kremami itd. Zares nudita koji 464—470 v paviljonu H kaj mikaven pogled. Tu so namizane steklenice in klične škatlice vseh vrst in velikosti. Puder in parfumi! Torej same stvari, po katerih naše dame rade segajo. Poleg tega je trdka naročila in prejela iz inozemstva prav ljubke predmete, živalice in figure iz stekla in porcelana, ki so polnjene s kolinsko vodo in parfumi. Umevno je, da vzbujajo razstava vseobče zanimanje in je žela dosejati že splošno priznanje.

RADIO - BAR.

Zanimanje za radio se je v Ljubljani zadnje čase skorajda podestorilo in številni radioamaterji od dne do dne naraščajo. Zato je umrvalo, da inzerenti iščejo vse potrebščine pri trdkah, ki jim nudijo dobro blago za radio. Taka trdka je Barova na Mesnem trgu. Barova trdka je bila inicijativa za silni razmah radia v Ljubljani in čeprav se je prva leta radi ne razumevanja s strani Ljubljancv borila z velikimi težkočami, je vendar vztrajala in vzdržala. In kmalu se je razmahnila tako, da je danes ne samo naša največja in najbogatejša opremljena trgovina z radijskimi potrebščinami, marveč tudi vodilna trdka v Sloveniji in celi Jugoslaviji. To dokazujejo stalna naročila, ki jih prejema iz vseh krajev Jugoslavije. Njena razstava na sejmu pričaja, da najdejo ljubitelji radia tu vse, kar jim požel srce. Splošno pozornost pa vzbujajo razstava novega trčevnega aparata, ki ga trdka z vsem potrebnim materialom nudi za bagatelo 1950 Din.

Opozorjamo vse radiointerese na njeno razstavo v paviljonu E.

»TRIBUNA« F. B. L.

Z zunanje strani paviljona J. takoj poleg vhoda v zanimivo živalsko razstavo društva Zoo, je razstavila svoje prvovrstne izdelke tovarna »Tribuna«, last Fr. Batjela.

Ustroj in izgledi naših srednjih šol

Zanimive izjave ravnateljev nekaterih naših srednjih šol. — Kaj nudijo šole mladini, kakšne prednosti in nedostatke imajo.

Cas zahteva vedno večjo splošno in strokovno izobrazbo od slehernega člana človeške družbe. Zato ni čuda, če je današnji največja in glavna škba staršev, kam z otroci, ali na humanistično ali realno gimnazijo, ali na realko, ali kako drugo šolo. Navadno je izbira šole, v katero naj bi šel otrok po osnovnih razredih, težka in usodepolna včasih za starše in otroke. Starši največkrat ne poznajo ustroja in bistva šole, v katero pošljejo svoje otroke. Ne poznajo tudi dobro svojih otrok in jim pri-sojajo zmognosti in sposobnosti, ki jih nimajo, ali pa prezro njih naravne darove in sposobnosti. Na ta način se ustvarjajo brodolomci raznih šol, tako se fabricira nekvificiran duševni proletarijat. Teh nesrečnežev bi bilo mnogo manj, če bi starši pri izbiri šol poznali njih pravo bistvo, ki žal ni razvidno vedno iz prospekta ali programa šole. Danes priobčujemo v to svrhu izjave ravnateljev raznih ljubljanskih srednjih šol, izjave, ki bodo nedvomno pripomogle razčistiti pojme o bistvu raznih srednjih šol.

Ženska realna gimnazija

Prof. Anton Jug, ravnatelj mestne ženske realne gimnazije:

Mesta ženska realna gimnazija je srednja šola, enakovredna vsem sličnim srednjim šolam za dečke. Res je, da je naval deklic na deške srednje šole vedno večji, vendar je opažati, da postaja problem koeukacije vedno ostrejši in da nastaja močno gibanje proti maskuliniziranju dekliškega naraščaja. Na pr. so ženska ročna dela na moških zavodih skoroda zanemarljena. Sploh nimajo deklice na moških zavodih tiste nege, kakor na enakovrednih dekliških zavodih. Na ženski gimnaziji se deklice vzgajajo primerno njih ženski naravi. Ženske strani se podčrtavajo v vseh predmetih, zlasti pa v literaturi. Izбира čita va mora biti ženska naravi primerna. Na deških zavodih se na to ne more ozirati. Tam je deklica enaka fantu, čeprav sta to v resnici dva različna sveta. Zato vidimo, da so gojenke dekliških srednjih šol mnogo bolj nežne, da ohranijo svoje žensko bistvo, dočim postanejo na moških zavodih divje in burkiozne.

Znani so mi primeri, da so starši poslali svoje hčerko na moško gimnazijo in jo potem vpisali na našo gimnazijo, ker je deklet med dečki nekako »podiviljalo».

Starši tudi raje pošiljajo dekleta v gimnazijo, kakor v meščansko šolo. Zato so naši nižji razredi močno obiskani, višji razredi pa imajo normalen obisk. Seveda je le neznaten procent deklet, ki študirajo za goloto izobrazbo. Večina se jih posveti praktičnim poklicem, ali pa nadaljuje študije na visoki šoli.

Na našem zavodu imajo dekleta tudi to prednost, da gredo lahko iz 4. razreda v trgovski enoletni tečaj, ki jih izobrazuje teoretično in praktično za službe v trgovinah, bankah itd.

Druga ugodnost je dekliški internat z gospodinjsko šolo. Zaradi skupnega vodstva šole in internata je celokupna vzgoja deklet nekako družinska. Šola postane dekletu drugi dom in dekle ne sovraži šole. Starši se vedno bolj zavedajo, da je edini naravni ženski poklic gospodinjstvo in zato je naval na gospodinjsko šolo vedno večji. Starši vedno bolj cenijo šolo, združeno z internatom. Saj je deklet rojeno v prvi vrsti za gospodinjstvo in v drugi vrsti za sport, matematiko, fiziko itd.

Statistika našega zavoda dokazuje, da je potreben in je dosegel najboljšo učno uspehe.

Humanistična gimnazija

Dr. Lokar Janko, ravnatelj L. državne gimnazije:

Humanistična gimnazija je gotovo najtežji tip gimnazije, in zahteva resnega dela. Zato lahko trdim, da je novi učni načrt za realne gimnazije v znatni meri potisnil njih nivo navzdol. Na naši gimnaziji se poučujemo realni predmeti, kakor na drugih srednjih šolah; od tujih živih jezikov se poučujemo samo nemščina, ki je specijelno za naše slovenske potrebe velikega pomena. Uči se pa še vedno latinščina in grščina. Pouk teh dveh mrtvih jezikov se je za popolnoma prilagodil modernim pedagoškim načelom in v višjih razredih se ne čitajo več klasiški zaradi slovnice, kakor nekaj, temveč zaradi vsebine. Mladini se pojasni zveza med staro in novo kulturo, ki je mnogo večja, kakor si običajno mislimo. Pri čitanju klasikov in primerjanju uvidimo resničnost izreka: Nil novi sub sole!

Na drugi strani se pa ravno s tem, da se v nižjih razredih humanistične gimnazije goji precej latinske in grške slovnice, vezba duh mladine in uvaja v pravo logično mišljenje. Poleg umske izobrazbe se po-laga na humanistični gimnaziji veliko važnost na srčno izobrazbo, ki je na drugih sličnih zavodih vedno bolj zanemarljena. Samo umska izobrazba ne dela človeka.

Da imajo humanistične gimnazije tudi v sedanjih realni dobi vso pravico za obstoj, priča dejstvo, da naval na nje ne pojenjuje, temveč se pojavljajo klici po potrebi ustanovitve novih humanističnih gimnazijah.

Realna gimnazija

Profesor Hočvar Kuno, ravnatelj II. drž. gimnazije:

Enoten tip realnih gimnazij v vsej državi uspešabja absolvente za vpis na vse fakultete visoke šole, celo za teološko fa-

ku kulteto. Letos bomo imeli na pr. v 5. razredu dva frančiškana.

Zdi se mi, da je na realnih gimnazijah po novem učnem načrtu premalo latinščine. Z latinščino bi morali začeti že v 3. razredu in ne v 5. razredu, ko učenec ni več tako dovzeten za učenje besedi. Izpolnila naj bi se tudi obluba, da se pouk nemščine začne že v 3. razredu. Umestno se mi zdi, da se je uvel pouk stare zgodovine po dve uri tedensko za 2. gimn. razred. Tako se je letos število tedenskih ur za višje razrede dvignilo nad 30 in učenci bodo morali imeti pouk tudi popoldne. Zato je nastalo vprašanje, kaj bo s številnimi učenci, ki se vzijo dnevno po železnici iz okolice v šolo. Uveljavila naj bi se stara zahteva, da učenec stanuje v mestu, kjer študira, zlasti, ker je opažati kvaren vpliv vožnje po železnici na učenca, ki so tako del dneva brez pravega nadzorstva. Petje in risanje naj bi se odpravilo kot obligaten predmet; mesto lepopsija naj bi se uvedlo strojepisje. Škoda tudi, da je ministrstvo brez prave motivacije prepovedalo pouk laščne in rušnice kot neobligatnih predmetov. Za uspešen pouk ženskih ročnih del za učenke manjkajo žal vsi učni pripomočki.

Drugače je pa realna gimnazija šola, ki da univerzalno izobrazbo za vse fakultete. Zanimivo je, da je ostalo na naši gimnaziji število učencev isto, ko lani. V prvi razred se jih je priglasilo 85, sprejeti smo jih pa mogli le 65, ker prvi razred nima paralelke. Letos so na vrsti otroci iz vojnih let 1916, 1917 in 1918. Zato so domala vsi telesno slabo razviti in so dovršili osnovno šolo z dobrimi ali zadostnim uspehom.

Mnogo se danes govori o slabih učnih uspehih na srednji šoli. Vzrok temu je poslabšanje razmer po vojni vojbe. V takih razmerah tudi šola ne more ostati nedotaknjena. Mladina je produkt svoje okolice. Ko se bodo zboljšale razmere izven šole, se bo sama od sebe zboljšala tudi šola. Reči pa moram, da profesorji store v polni meri svojo dolžnost. Posebno mladi profesorski naraščaj z domačih univerz je prišel v šolo zelo dobro podkovan in se je lotil dela z veseljem. Omebe vredna je ustanovitev Zdravniškega fonda, za katerega plača vsak učenec po 20 Din. Ta fond podpira šolske poliklinike, zdravstvena po-učevanja, treznost, zdrav sport, zdravilne, ustanavljanje zdravilišč in okrevališč ter počitniških kolonij za učence. Higijenske razmere v srednji šoli so se torej v primeri z nekdanjimi zelo zboljšale. Ljubljanska šolska poliklinika se lepo razvija in fond je za učence nekakšno bolniško zavarovanje. Napredujejo smo na srednji šoli v marsikaterem pogledu. Zal da država premalo žrtvuje za materialne potrebe, čine, za opremo kabinetov in nabavo učil.

Slabe gospodarske in socialne razmere, v katerih živimo, so tudi vzrok, da občutimo pomanjkanje srednješolskega naraščaja z dežele, odkoder so se rekrutirali naj-boljši dijaki, in pa naval ženske mladine na moške gimnazije. Letos imamo na zavodu n. pr. 333 učencev in 128 učenk. So razredi z enakim številom učencev in učenk. Razmere silijo tudi žensko mladino, da se izobrazuje in se usposobi za samostojen boj za obstanek.

Tehnična srednja šola

Reisner Jožef, direktor tehniške srednje šole:

Tehniške srednje šole so najvišja obrtna strokovna učilišča. V naši državi jih imamo v Beogradu, Splitu, Sarajevu, Zagrebu, Skopju in v Ljubljani.

Ljubljanska »srednja tehniška« ima tri višje oddelke: gradbeno srednjo šolo, strojno srednjo šolo in elektrotehniško srednjo šolo. Na te oddelke se sprejemajo učenci z nižjo srednjo šolo in z diplomom, po 4-letnem študiju dobe naslov gradbenega strojnega ali elektrotehniškega ter so usposobljeni za gradbenike, gradbene podjetnike in tehniške pomožne moči, za samostojno izvrševanje obrtnih obratov, za tehniške uradnike strojne in elektrotehniške industrije in drugih mehaniško-tehniških obrti in podjetij.

Na tehniški srednji šoli obstojajo pa še delovodske šole za zidarje in tesarje, strojnike in elektrotehniške, mizarje in strugarje, in sicer za učence, ki so se obrti že izučili pri mojstru. Šole trajajo po dve leti. Absolventi teh so usposobljeni za predelavce, delovodje, mojstre itd.

Na zavodu imamo še štiri nižje obrtne šole, in sicer kiparsko in rezbarsko, keramiško, pletarsko in žensko obrtno šolo za šivanje perila, izdelovanje oblek in vezenje.

Na srednješolske oddelke in žensko obrtno šolo se priklajajo gojenci v večjem številu, nego jih moremo sprejeti. Zanimivo je, da se priklajajo največ absolventov meščanskih šol, ki nimajo pravega poklica in dovoljene sposobnosti za strokovno šolanje, temveč pridejo k nam, ker ni druge višje srednje šole, kamor bi iz meščanske šole mogli biti sprejeti.

Tudi na žensko obrtno šolo prihaja vedno več deklic zato, ker jih matere ne marajo ali ne morejo več držati doma, češ, kam pa hočem z dekletom. Pridejo pa tudi največ zato, ker so uradniške hčere in dobivajo starši za nje še naprej draginske doklade. Prav malo jih je, ki pridejo v šolo zato, da bi ostale v obrti.

Lani smo imeli tudi na gradbeni šoli nekaj deklic. Letos na ta oddelek nismo več sprejemali deklic, ker nas je izkušnja

Ako prenese vodo, prenese tudi Lux

Za vse fine tkanine!

izučila, da deklice niso za ta študij in po-večini omagajo pred dovršitvijo. Velja tu di pripomniti, da so naši srednješolski od-delki specialne strokovne šole z zaključnim učnim programom in ne pripravljajo za študij na visokih šolah, kakor gimnazije in realke. Zato absolventi v naši državi ne morejo postati redni slušatelji kake tehniške fakultete.

Na naših srednješolskih oddelkih imamo nad 300 učencev. Če pomislimo, da od-govarjajo ti oddelki 5.—8. razredu kake realke ali gimnazije, lahko rečemo, pri-števši učence nižjih srednjih šol, ki pri-pravljajo za nas material, da znaša število strokovnega srednješolskega dijaštva v Slo-veniji okroglo 800.

Sport

— Vsem članicam klubov Lhp-a. Uprav. odbor Lhp-a naproša članice vseh klubov, da se udeležijo, današnjega sprejema Čehoslova-kinj ter da jim posvetijo čas njihovega biva-nja v Ljubljani vso pozornost. Potrebno je, da stavijo članice svojim sestram ves svoj prosti čas na razpolago, da so stalno v njih-ovi družbi, da jim razkažejo našo Ljubljano in jim dajejo vsak čas in povsod vse potreb-ne informacije. Dalje vabi Lhp vse one članice, ki jim dopušča čas, da se udeležijo iz-leta na Bled, ki ga priredijo Čehinje v pone-deljek 10. tm. Odhod iz Ljubljane jutraj ob 7. povratek v Ljubljano ob 22.

— Program današnjega sprejema Čeho-slovakinj. Današnji sprejem Čehoslovakinj se vrši po sledečem programu: Po prihodu vlaka ob 17.22 pozdravi goste predsednik Jhs-a; nato pozdravijo zastopniki raznih dru-štev, dalje narodne dame in mestna občina Ljubljanska. Pri sprejemu svira godba žel. glasb. društva »Sloga«. Po sprejemu in po-zdravu odkorakajo gostje z godbo na čelu po Masarykovi cesti v hotel Union, kjer bo do nastanjeni.

— Članstvu SK Ilirije. Odbor SK Ilirije vabi in naproša vse svoje članstvo, da se korporativno udeležijo današnjega sprejema Čehoslovaške reprezentance, ki se vrši ob 17.22 na glavnem kolodvoru. Ravnotako se naproša celokupno članstvo, da poseti obe reprezentančni tekmi, ki se vršita na našem igrišču.

— Predigra jutrišnji meddržavni tekmi. Pred meddržavno tekmo, ki se vrši jutri ob 17. uri na igrišču Ilirije, nastopita v pred-igri dva tima sestavljena iz naših mlajših igralrk članic Ilirije in Primorja. Tudi ta igra obeta lep in dober sport, ker igrajo ravno naše najmlajše sile najlepšo hazeno, o čemer smo se imeli prepričati pogosto te-kom letošnje sezone. Predigra počne ob 16. uri.

— Službeno iz Lhp-a. Za podsavetni tim, ki nastopi v nedeljo 9. tm. proti represen-tanci Prage se določajo sledeče igralke: Cimperman, Brodar, Tratnik, Zanner, Vo-deb, Jermol, Janos. Vse imenovane igralke imajo biti na igrišču Ilirije najkasneje ob 16.30 z belimi bluzami. Igralke, ki bi bile eventualno zadržane, imajo javiti to najkas-neje do 8. sept. ob 12. uri na naslov tehnič-nega referenta g. Baltersarja v kavarni Ev-ro-pa. Za jutri v soboto se odreja predigra dveh timov sestavljenih iz igralrk Ilirije in Primorja. Za to igro se pozivajo sledeče igralke: Wohlfart, Brodar, Jermol, Doberlet, Mirtič, Kezele, Papež I, Papež II in Senekov-ič II (vse Ilirija). Igralke Primorja določi klub sam. Te igralke imajo biti najkasne-je ob 15.30 na igrišču s kompletno opremo. Tehnični referent.

— Službene objave LHP-a (iz seje uprav-odora dne 5. sept.). Za nedeljo 16.9 se do-loločajo sledeče prv. tekme v Ljubljani SK Ilir-ija - ASK Primorje, v Mariboru I. SSK Ma-ribor - SK Ptuj. Nadaljne prv. tekme se do-loločijo pravočasno. — SK Slovan se poziva, da pošlje takoj učne uspehe svojih igralrk. — Na odjavo kluba se anulira verifikacija A. Tuma za TKD Ateno. — Klubi se opozarja-jo na sklep saveza, na podlagi katerega smejo zaračunati za oddajo igrišča največ 20% brutto dohodkov. — SK Mura se sled-njič poziva, da nemudoma odvede davek iz tekme Slavija - Mura. — I. SSK Maribor se poziva, da pošlje nemudoma slike igralrk Škapin in Švajger. — Tajnica.

— SK Svoboda. V nedeljo ob pol 9. uri se vrši revanšna tekma med SK Svobodo in SK Krakovo. Prosim vse navedene igralce, da bodo ob pol 8. uri v naši garderobi: Fu-gina, Zore, Novak, Prešern, Batič, Benih, Ozebek, Bončar, Koser, Potratro, Habht. — Kapetan.

— SK Krakovo. V nedeljo se vrši tekma s Svobodo, naslednji igralci morajo biti na igrišču ob pol 9. uri jutraj: Malič, Marjetič, Novak I. II., Kos, Jeršek, Kalaš, Logar, Je-senko, Sinkovec, Vljaj rez.

Kalvarija

1070

Dosedaj največja gledališka predstava na prostem.

Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat ob 8. uri zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstopnic pri trvdki »Orijent«, Dunajska cesta 14.

Dnevne vesti.

Bratje, sestre!

Vsi vi, ki boste jutri od ranega jutra do poznega večera polnili trgo in ulice naše bele Ljubljane, pa tudi vsi drugi, ki boste ostali doma tam gori po Gorenjskem, tam doli po Dolenjskem in tam na oni strani Save in Savinje, vsi vi, ki vam polje po žilah slovenska, slovanska kri: pomnite, da je jutri, v soboto,

«naših zatiranih bratov dan!»

Pomnite, da na oni strani meja svobodne države našega naroda je sto in sto tisoč naših bratov in sestra pod strahovito težkim tujim jarmom; pomnite, da ga ni najgroznejšega nasilja, telesnega in duševnega, ki bi jih zakleti sovragi našega naroda ne obkladal; ž njimi; pomnite, da našim zaslužnim bratom in sestram, oropanim vseh državljskih in človeških pravic, teptanim in zatiranim, kakor se tepta in zatira le nadležne, strupen mrčes, izkrevajoč pod trinoškim bičem svojih nečloveških mučiteljev proti neizogibna narodna smrt, neodvratna duševna in telesna poguba, ako jim nemudoma in res uspešno ne priskočimo na pomoč mi, ki smo tako srečni, da živimo v svobodni svoji domovini. Zato pa jutri

vse za naše zatirane brate!

Velika manifestacijska prireditev naše »Jugoslovenske Matice« v prid našim zatiranim bratom, naj zedinijo vse nas pod njenim okriljem, naj nas pretvori v kar najodločnejše branitelje njihovih pred Bogom in ljudmi tako kruto kršenih pravic, naj nas ojačajo v kar najvtrajnejše, kar najzavestnejše, kar najnepopravljivejše borbe za njihovo osvoboditev! Jutrišnji dan bodi nam vsem dan ponovne slovesne prisage, da se naših nasilno od nas odtrganih bratov ne odrekamo in ne odrečemo nikoli in da hočemo storiti vse, kar je v naših močeh, da jim čim prej zasije zarja svobode! Zato pa jutri vsi, kar nas bo v naši slovenski prestolnici, in vsi širno vse ostale naše domovine, skladajmo kamen na kamen za hram svobode našim zatiranim bratom, zberimo mogočen sklad sredstev, da jim z njimi priskočimo na pomoč, da jih ohranimo žive, da ne bomo kdaj odseverali — mrličev! Zrtvuemo vse, kar moremo,

za življenje naših bratov!

— Naši industriji pozdravljajo novega guvernerja Narodne banke, Zveza industrijev v Ljubljani je poslala guvernerju Narodne banke, g. Ignatu Bailonyju, sledečo brzojavko: Vsa slovenska industrija je sprejela vest o Vašem imenovanju guvernerja Narodne banke z radostjo, s ponosom in navdušenjem ter Vas prosi, da sprejmete njene iskrene čestitke. Globoko smo verjeli, da zavzame to visoko mesto svoj izrednih zmožnosti, ki bo z bogatim svojim znanjem in z modro energijo vodil promitenten zavod v trajno korist naroda in države. Posebej pozdravljamo predsednika Centralne industrijskih korporacij in Vas prosimo, da ostanete še naprej prvomestnik industrije vse kraljevine. Ponavljamo najlepše čestitke in Vam želimo mnoga leta uspeha in sreče.

— Iz sodne službe. Za svetnika pri višem deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan deželni sodnik svetnik okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Josip F. Schiniger; v višjo skupino je pomaknjen okrajni sodnik in sodni predstojnik okrajnega sodišča v Ormožu dr. Janko Košan.

— Iz državne službe. Za davčnega asistenta pri davčnem uradu v Mariboru je imenovan finančni konceptni praktikant davčnega okrajnega oblasti v Mariboru Ferdinand Dobravac; na lastno prošnjo je odpuščen iz državne službe geometer pri katastrski evidenci v Mariboru Ivan Plevnik.

— V naše državljanstvo so sprejeli mešar iz Ormoža Rihard Havlas, redovnica iz Ormoža Ana Weiss, bogoslovec iz Maribora Franc Znidaršič, posestnik iz Belavskega Franc Simončič, trgovski prokurist iz Maribora Aleksej Rosenfeld, pehotni narednik iz Vranja Herman Tavčar, diplomirani pravnik iz Ljubljane Josip Rijavec, učitelj iz Ljubljane Josip Pahor in zasebni delavec iz Ljubljane Amadej Zuka.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti št. 86 z dne 5. t. m. objavlja pravilnik za javno in prosto skladišče v Ljubljani trdke: »Javna skladišča z o. z. v Ljubljani«, izpremembo v pravilniku o draginskih dokladah Pokojniškega zavoda za nameščenje v Ljubljani in II. seznam strojev in strojnih delov, ki se izdelujejo v naši državi.

— Naseljevanje v Južni Srbiji ustavljenno. Glavno agrarno poverjenstvo v Beogradu opozarja vse zainteresirane, da bo s 15. septembra naseljevanje v Južni Srbiji do nadaljnjega ustavljeno.

— Poplavne znamke. Poštno ministrstvo je sklenilo vzeeti iz prometa takozvane poplavne znamke s povišano vrednostjo po 0,25 — 0,50 — 0,5 in 1 — 0,50, ki so prišle v promet letos 18. junija. 30. t. m. izgube te znamke vrednost.

— Velik praznik narodnega delavstva na Taboru. Sokolski Tabor v Ljubljani, ki je videl že različne velike manifestacije bo sprejel v nedeljo 9. t. m. v svoje okrilje narodno zavedno delavstvo iz vseh delov naše prostrane domovine. To zbrano delavstvo bo ob 20 letnici obstoja njegove stro-

kovne organizacije manifestiralo za svoja prava in položaj račun o svojem dosedanjem delu. Po dosedanjih prijavah sočedi bo to velika manifestacija, katere se bodo udeležili delegati vseh podružnic NSZ, dalje gosti iz Češkoslovaške, Nemčije, Srbije in Hrvatske, ter mnogobrojni delavski gostje iz vseh krajev Slovenije. Zunanji delegatov je že prijavljenih nad 600. Najštevilnejša delegacija bo ona z Jesenic, ki prispe s sokolsko godbo in praporom na kongres. Kongres se bo vršil točno ob 9. uri dopoldne na Taboru in je dolžnost vsakega narodno zavednega delavca, da se tega kongresa gotovo udeleži. Narodno delavstvo naj s svojo prisotnostjo pokaže, da je z vso dušo in srcem v fronti onih naših borcev, ki se zbirajo pod praporom NSZ. Za vse naše delavstvo velja parola: V nedeljo dopoldne na Tabor!

— Mednarodni kongres za zaščito avtorskega prava, 27., 28. in 29. t. m. se bo vršil v Beogradu pod kraljevim pokroviteljstvom mednarodni kongres za zaščito avtorskega prava.

Promag, drva, koks, kovaški premog in oglje — »ILIRIJA«
Vilharjeva cesta 4 (Gl. kol.), Kralja Petra trg 8. Miklo-
šičeva cesta 4 — Telefon št. 2820

— Otvoritev nove lekarne v Logatcu. V ponedeljek 10. t. m. otvori v Logatcu g. Janez Kristan, dolgoletni lekarniški farmacevt v Ljubljani, svojo lastno lekarno in sicer v Ferinjevi hiši.

— Gasilno društvo v Škofljici priredi dne 8. septembra t. l. veliko vrtno veselico v Škofljici in vabi vse prijatelje gasilstva k obilni udeležbi odbor.

— Trboveljski rudarji na kongresu NSZ. Rudarji TPD, člani podružnice NSZ v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju se udeležijo v večjem številu kongresa narodnega delavstva v Ljubljani. Skupen odhod rudarjev je iz Hrastnika v nedeljo 9. t. m. s prvim jutranjim vlakom ob 5.59, iz Trbovelj ob 6.08 in iz Zagorja ob 6.16. Odbori podružnic prosijo vse članstvo, naj se po možnosti udeleži kongresa v Ljubljani v rudarskih krojih. Kdor nima še izkaznice za polovično vožnjo, jo dobi na kolodvoru pri rediteljih. Rudarji TPD morajo biti častno zastopani na kongresu narodnega delavstva.

— Manifestacijsko zborovanje Ciril — Metodove družbe bo jutri, dne 8. septembra — v Ptuj, Kdor zmora, naj se udeleži zborovanja ali pa naj daruje kak znesek družbi, ki je podpora zelo potrebna.

— Poziv napredni javnosti Jesenje. Danes bodo prispele z monakovskim brzojavkom na jesenjski kolodvor westfalski Slovenci, člani Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji pod vodstvom svojega predsednika g. Pavla Bolhe. Podružnica NSZ na Jesenicah sprejme drage goste iz Nemčije na kolodvoru in prosi vso napredno javnost, da se ji pridruži. Brzojavka bo dospel ob 17.50. Goste bo pozdravila na kolodvoru tudi godba tukajšnjega Sokola. Gostje bodo nadaljevali potem pot na Bled, kjer se bodo udeležili kmečkega praznika, v nedeljo bodo pa prisostvovali kongresu NSZ v Ljubljani.

— Vreme. Za praznike se nam obeta krasno jesensko vreme, ki nam bo tem bolj dobrodošlo, ker je tudi jutri zvečer toplo, kajti očiščeno je zadnja dva dneva znatno segrelo in temperatura je povsod poskočila. Po dolgem času je bilo večerj zopet po vsej državi lepo vreme. To je najboljši dokaz, da se poslavljenju vremena v prihodnjih dneh še ni bati. Tudi barometer kaže, da ostane vreme stanovitno lepo. Danes jutri je kazal v Ljubljani 769 mm, temperatura je znašala 13 stopinj. V Škoflji je bilo večerj 31, v Splitu in Dubrovniku 30, v Zagrebu in Beogradu 27, v Ljubljani 26, v Mariboru 23 stopinj.

— Pri glavobolu, omotici, bolečinah v ušesih, slabem spanju, razdražljivosti takoj uporabi naravno grenčico »Franz-Josef«. Izjave kliniki za interne bolezni nam pričajo o velikih uspehih, ki jih je povzročala grenčica »Franz-Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah, in špecerijskih trgovinah.

— Nov nači pranja. Perilo se namaka nekoliko ur ali kar čez noč, jutri pa se pa kuha pol ure v raztopini Radiona. Tako se nadežno pranje izpreminja v zabavo.

— Nagrado Din 1000. — dan vsakemu, kdor izsledí in oblastim izroči Stefaniju Zupanc, roj. 1898 v Ostrovo pri Celju, ki je pri meni kradla. — Evgen Kiralj, Osijek 1.

— Razstava goveje živine na ljubljanskem velesejmu se vrši v nedeljo dne 9. t. m. dopoldne. Razstavljenih bo nad 100 glav najizbranejših plemenskih živali vseh pasem, na kar posebno opozarjamo naše kmetijske živinorejce.

— Krasna izbira bluz, otroških oblačil po nizki cenli. Kristofčič-Bučar, Stari trg 9.

Iz Ljubljane

—lj Opozorilo hišnim posestnikom. Te dni se vrše v Ljubljani velike prireditve sportnega in nacionalnega značaja, kojih se udeleži poleg gostov iz cele države tudi mnogo odličnih prijateljev našega naroda iz inozemstva, zlasti iz bratske nam Čehoslovaške. Mestni magistrat pusti zato mestna poslopja okrašena z zastavami do vstetega 9. t. m. ter prosi hišne posestnike, da tudi oni to store.

—lj Kopališče SK Ilirije v splošnem dograjeno. Idealo kopališče SK Ilirije na bivšem prostoru Ljubljanskega Sokola je v splošnem skoraj popolnoma dograjeno. Vče-

raj so prispele tudi filtrske naprave, ki jih bo te dni tverda Korn montirala. V kopališču je treba napraviti še nekaj detajlnih in tehničnih del, obenem ga morajo pa še prebravati in preplekati vse kabine ter okna. Seveda ni misliti, da bo kopališče že letos otvoren, ker je pač sezona že pri kraju, pač pa bo nekaka poskusna otvoritev. Kopališče je zelo lepo in moderno in bo Ljubljani v ponos. Včeraj si je kopališče ogledal magistratni direktor g. dr. Zarnik, ki se je zelo laskavo izrazil o njem.

—lj Seznam v drugi polovici avgusta najdenih predmetov v Ljubljani. Policijska direkcija je izdala seznam v času od 16. do 31. avgusta v Ljubljani najdenih predmetov. Med drugim omenja seznam: 2 zlate prstana, 1 broža, 2 palici, 1 duble zapestna ura, 2 kombinirani, 1 pletena ženska torbica z razno drobnarijo, 1 tisočdinarski bankovec, 2 ženska in 2 moška dežnika, 1 škčipalnik, 1 zlata ovratna verižica, 1 aktovka, 1 poročni prstan, 1 črna usnjata denarnica z večjo vsoto denarja, 7 šten raznobarvne volne, 1 ženska srebrna zapestna ura, 2 usnjati ženski torbici. V železniških vozovjih so našli: 2 moška in 6 ženskih dežnikov, 7 palic, 3 ženski klobuki in en damski slamnik ter 1 otroški klobuk, 2 moška klobuka, 1 otroška čepica, 4 ženske jope, 1 zavitek strajc, 1 dežni plašč, 1 čepica, 1 boa, 1 žepna električna svetiljka, 1 kosa in 1 film.

Najcenejši nakup vseh šolskih potrebščin in šolskih knjig

M. TIČAR, Ljubljana

—lj Ga. Mimi Sarkova opozarja vse cenjene dame, da se nahaja v Parizu, kjer bo izbrala najnovejše pariške modele in najapartnejše klobučke ter jih prosi, da si pravočasno ogledajo novo zalogo, ko prispe v kratkem.

—lj Zveza slovenskih vojakov, podružnica Moste, poziva vse člane, ki so določeni za sodelovanje, kakor tudi one, ki še niso prevzeli svoje dolžnosti pri vprizoritvi bojne igre »Kalvarija«, da se sigurno udeleže sestanka na praznik dopoldne ob 8. uri na prireditvenem prostoru, to je na letnem igrišču Mladinskega doma na Kodeljevem, kjer prejmejo vsa potrebna navodila glede službe. Cenj. občinstvo pa obveščamo, da jih oba dneva po končani prireditvi pričakuje posebna garnitura električne cestne železnice za povratek v mesto in na kolodvor. Ker je to dosedaj največja prireditev Slovenije na prostem, je pričakovati velikega navala, pa zaradi tega prosimo, da si obiskovalci preskrbe vstopnice v predprodaji pri trvdki »Orient«, Dunajska cesta št. 14. — Odbor.

—lj Vidovičev klub v Ljubljani bo 1. oktobra t. l. otvoril svoje običajne večerne tečaje, kjer se predvajajo vsi gimnazijski predmeti in jeziki po prvovrstnih predavateljih. Prijave ter eventualne informacije je poslati najkasneje do 15. t. m. na naslov kluba: Šola na Ledini.

—lj Napredno gospodarsko in politično društvo za Šentpeterski in kolodvorski okraj vabi svoje članstvo in prijatelje društva, da se proslave narodnega delavstva v dneh 8. in 9. septembra, osobito pa kongresa dne 9. na Taboru v velikem številu udeleže. — Odbor.

Uprava kopališča »Tabor«

obvešča svoje posetnike, da bo kopališče zaradi sobotnega praznika odprto danes, v petek, 7. t. m. ves dan, v soboto 8. t. m. pa samo dopoldne.

—lj »Naših zatiranih bratov dan«, veliko manifestacijsko prireditev, ki jo prireja Jugoslovenska Matica jutri, v soboto, 8. t. m., v Ljubljani, je določen naslednji spored: od 8. do 13: dinarska zbirka po vseh ljubljanskih ulicah; od 10.30 do 12: koncert glasbenega društva »Sloga« v Zvezdi; od 16. do 18. mladinske in druge zabavne dirke na Kongresnem trgu; od 18. dalje v »Zvezdi« in na Kongresnem trgu: splošna narodna zabava z godbo, petjem in plesom, paviljoni z jestvinami, pijačo, slaščicami, kavo, igračkami; od 20. do 21: bengalična razsvetljava ljubljanskega Gradu. Večerna zabava bo trajala do 24. oz. do 1. Pri prireditvi sodelujejo: glasbeno društvo »Sloga« in pevski zbori Glasbene Matice, »Ljubljane«, Ljubljanskega Zvona in pev. dr. Krakovo-Trnovo. Posebna vstopnina 1 Din je določena edino za vsak ples, drugače pa se vstopnine ne bo pobiralo. Naprošajo se vsi udeležniki prireditve, da si nabavijo znake, ki se bodo tudi že dopoldne prodajali v narodnoobrambne namene po 2.5 in 10 Din.

—lj Promenadni koncert v Zvezdi jutri 8. t. m. ob pol 11. prirejen v okvirju velike manifestacijske prireditve Jugoslovenske Matice v prid našim zatiranim bratom, izvajala Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom dirigenta gosпода H. Svetla. Spored: 1.) Smetana: Slavnostna predigra; 2.) Blodek: Potpourri iz opere »V vodnjaku«; 3.) Nedbah: Valček iz operete »Poljska kri«; 4.) Smetana: Potpourri iz opere »Poljub«; 5.) Šedi: Slovenske pesmi; 6.) Šebek: Zbor dervisev; 7.) Zaključna koračnica.

—lj Svet slušateljev ljubljanske univerze poziva vse slušatelje, da pomagajo v teh dneh pri prireditvi ljubljanske Matice. Udeležite se sestanka, ki se bo vršil ob pol 18. uri v prostorih Jugoslovenske Matice, Selenburgova ulica 7-1.

—lj Srednješolski, srednješolske! Vse tovaršice višjih razredov pozivamo k sodelovanju, da skupno pripomoremo k čim večjemu uspehu prireditve Jugoslovenske Matice, ki se bo vršila v soboto 8. t. m. Vsi, ki ste za osvoboditev Primorja, pridite na sestanek, ki bo danes v petek ob 18. v prostorih Jugoslovenske Matice, Selenburgova ulica 7-1. — Akademska podružnica Jugoslovenske Matice.

—lj Čepjenje proti škrlatinki. Glede na pojavljanje škrlatinke v ljubljanski oblasti razglša higijenski zavod v Ljubljani, Za-

60 milijonov dinarjev

podpore ima pričakovati Slovenija (ljubljanska in mariborska oblast) po svojih članih »Ljudske samopomoči« v Mariboru ko bo šlo društvo 10.000 članov, katero število bo kmalu doseženo Kdor še torej ni član tega prekrošnjega društva, na zahteva še danes brezplačno pristopno izjavo. »Ljudska samopomoč« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

loška cesta 2, da bo prostovoljno cepljenje proti škrlatinki z Dickovim toksinom vsak dan izven nedelj in praznikov od 10. do 12. ure.

—lj Juvanan večer. Podružnica NSZ v Ljubljani vabi vse člane in prijatelje na prijateljski sestanek, ki ga priredi na čast dolgoletnemu predsedniku NSZ tov. Rudolfu Juvanu v soboto ob 8. zvečer v salonu restavracije Lloyd na Sv. Petra cesti.

—lj Tekma slovenskih harmonikarjev se vrši na ljubljanskem velesejmu v nedeljo dne 9. t. m. Tekmovalo bo 112 igralcev, katere bodo ocenjevale 3 komisije. Najboljši igralci bodo nagrajeni. Občinstvo je vabljeno, da si ogleda to tekmo, ki obeta biti velenanimiva in bo prvič prirejena v Ljubljani, oziroma v Jugoslaviji.

—lj Promenadni koncerti se vrše na velesejmu na praznik v soboto ob pol 16. do 17. ure, v nedeljo pa od 15. do pol 17. ure. Koncertne točke izvajata godba dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom g. višjega kapelnika dr. Čerina.

—lj Mestna zastavljanka naznanja, da bo tomesčna dražba v januarju t. l. zastavljenih predmetov v četrtek 13. t. m. ob 15. v uradnih prostorih v Prečni ulici.

—lj Christofov učni zavod Ljubljana vpisuje še ves avgust in september na Domo-branski cesti 7. Vpisnina 10 Din, mesečna šolnina 100 Din, revni gojenci imajo popust. Šolsko leto se prične 1. oktobra. Zavod preskrbuje službe. 609n

DARUJTE PODPORNEMU DRUŠTVU SLEPIH, LJUBLJANA, Wolfova ulica 12. — — —

Iz Celja

—lj Železničarsko godbeno društvo v Celju priredi svojo letošnjo tombolo jutri v soboto dopoldne ob 3. uri na Dečkovem trgu pred Narodnim domom. Dobitki za tombolo so prav lepi.

—lj Ob priliki rojstnega dne prestolonaslednika je bilo mesto Celje v zastavah.

—lj Zelenjave na Celjskem trgu ni mnogo na izbiro. Še tisto, kar se prinese, je slabo in drago. Treba bi misliti na izboljšanje vrtnarstva pri nas, ker le na ta način bo naše mesto mogoče oskrbeti z dobro in ceno zelenjavo. Če ne bo drugače šlo, bo najbolje poklicati k nam bolgarske vrtnarje. Zemlje ima mestna občina v take svrhe dovolj.

—lj Jutri vsi na tombolo Godbenega društva železničarjev Celje. Pričetek ob 3. uri dopoldne. Pred tombolo koncert pred Narodnim domom. 658n

Sokol

Župni zlet celjske sokolske župe

V nedeljo 2. septembra se je v Sošanju vršil župni zlet Sokolske župe v Celju, ki je vsestransko dobro uspel. Zastopana so bila vsa društva včlanjena v župi. Po prihodu dopoldanske vlaka se je takoj formiral povorko, ki je z godbo in prapori na čelu krenila pred mestni občinski urad, kjer je Sokolstvo pozdravil mestni župan dr. Mayer, odzdravil pa mu je župni starosta br. Smertnik. Spored je nato krenil pred Sokolski dom, kjer je starosta Sok. društva v Sošanju br. Kurnik orisal zgodovino Sokolskega društva v Sošanju, katero je ob priliki župnega zleta slavilo tudi svojo dvajsetletnico. Popoldne se je vršila javna telovadba, ki je prav lepo uspešla. Po telovadbi je bila veselica v Sok. domu.

Na predvečer se je vršila župna odborov seja, na kateri so se zbrali delegati 16 društev. Zastopanih ni bilo 7 društev. Potek seje je bil prav živahen. Sprejelo se je v župo novoustanovljeno društvo v St. Petru v Sav. dol. Iz seznama župne zveze pa je bilo črtano Sokolsko društvo na Vranskem, ki je to samo želelo, češ da manjka na Vranskem potrebnih sokolskih delavcev. Sklenilo se je pozimi prirediti v Celju 1-nedeljski župni prednaki tečaj in sporedno z njim župna prometna in upravna šola. Pri služajstvih se je napravilo med drugim tudi več važnih sklepov glede sokolskega tiska, manjšinskega in prosvetnega dela ter pritegnitve učiteljskega narasčaja k sokolskemu delu. Končno se je vnela važna debata o resoluciji, ki jo je z ozirom na sedanje naše razmere v državi sestavil in preložil br. dr. Mejak v sprejetje župnemu odboru. Resolucija je bila sprejeta z malenkostnimi spremembami in se glasi:

»Težak položaj, v katerem se nahaja naša država ujedinenih Srbov, Hrvatov in Slovencev od junjskih dni letošnjega leta, stili tudi Sokolstvo, da javno zavzame svoje stališče k temu vprašanju. Težavne in žalostne razmere, ki vladajo sedaj v naši Jugoslaviji, napolnjujejo z vso žalostjo srca iskrenih in pravih Jugoslovenov. En narod, ena država in eno Sokolstvo, je naš klic, ki se naj razlega po vsej širni naši, sedaj tako žalostni domovini in naj sega preko naših granic daleč, daleč tja po vsem svetu!

Po svojem svetem sokolskem programu smo dolžni Sokoli, ki nismo samo s svojimi idejami, temveč tudi s svojimi najboljšimi brati pomagali graditi našo svobodno državo, braniti vsikdar in povsod edinstvo jugoslovenskega naroda, enotnost in neodvisnost jugoslovenske države proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom. Povdarjamo, da je jugoslovansko Sokolstvo nepolitična organizacija, toda vsak naš član mora imeti v smislu naše ideologije trdno in lastno politično prepričanje, odgovarjajoče sokolskim načelom; delovanje vsakega Sokola v javnem življenju pa mora biti uravnano po sokolskih načelih. Apeliramo na celokupno članstvo celjske sokolske župe, da v sedanjih težkih časih, ki jih preživljamo v Jugoslaviji, ne pozabi na dolžnost, ki

mu jih nalaga Sokolstvo, da ne pozabi, da pelje naša težavna sokolska pot naprej le preko enotne Jugoslavije in edinstva jugoslovenskega naroda do ujedinenja vsega Slovanstva. Želimo, da izda starejšinstvo jugoslovenskega sokolskega saveza v tem smislu proglas na celokupno članstvo JSS.»

Radio-program

od 9. do 17. septembra

9. sept. nedelja: ob 12. uri: Godba in borzna poročila; ob 15.: koncert Dravske divizije, prenos iz velesejma; 17.30: Prvenstvena tekma harmonikarjev, prenos iz velesejma; 18: Pravljice za otroke, pripoveduje »Radio-tekta«, 18.30: G. Rogoz, govori manolog iz »Hamleta«; 20: »Poljska kri«, prenos iz gledališča.

10. sept. ponedeljek: 12: Godba in borzna poročila. 18.30: Francoščina, poučuje dr. Stanko Lehen; 19: Kako si ohranimo zdravje, dr. Ivo Pirc, šef Higijenskega zavoda. 20.30: Pevski zbor železn. društva »Sloga« priredi koncert. Med koncertom igra čelo-solo s spremljevanjem klavirja. 21.30: Poročila.

11. sept. torek: 12: Godba in borzna poročila. 18.30: Nemščina, poučuje dr. Piskernikova. 19: Mehovci, iz ciklusa o živalskem, predava prof. Pengov. 2.—30: Kvartet Ruppel, vmes zapoje gđ. Korečanova soko s spremljevanjem klavirja. 21.30: Poročila.

12. sept. sredo: 12: Godba in borzna poročila. 18.30: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec; 19: Gorska in vodovje naše države, dr. Valter Bohinjec; 20.30: Orgelski koncert, katerega priredi Stanko Premrl, prenos iz stolne cerkve, solo-speve poje Jože Likovič; 21.30: Poročila.

13. sept. četrtek: 12: Godba in borzna poročila. 18.30: Laščina, poučuje prof. Ivan Gruden; 19: Zgodovina slov. naroda, predava prof. S. Kranjec; 20.30: Koncert-umetna narodna pesem, poje kvartet Glasbene Matice. Med koncertom klavir-solo s spremljevanjem klavirja. 21.30: Poročila.

16. sept. nedelja: 11: Promenadni koncert, prenos iz Zvezde; 18: Pravljice, pripoveduje »Radio-tekta«, 18.30: Saljivi prizori, pripoveduje g. Danilo, gled. igr. 19: O radiu, predava prof. Andree; 20: Čelo-solo s klavirjem, vmes poje operna pevka ga. Ribičeva; 21.30: Poročila.

17. sept. ponedeljek: 12: Godba in borzna poročila; 18.30: Francoščina, poučuje dr. Stanko Lehen; 19: Kako si ohranimo zdravje, predava dr. Ivo Pirc, šef Higijenskega zavoda.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Kongres naših farmacevtov

Tiho in skromno se pripravljajo naši službujoči farmacevti na svoj kongres, 8.—9. septembra. Svojim hrvatskim in srbskim kolegom pripravljajo lep zabave večer v beli dvorani hotela Union, spojen s pevskimi točkami ljubljanskega kvarteta. Dostop k zabavi imajo vsi člani in njih prijatelji. Za spomin udeležencem na našo belo Ljubljano da vsakemu lepo ilustrovano knjižico »Prestolnica Slovencev Ljubljana«. Prijave na kongres so mnogostevilne. Ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo. Da bo uspeh kongresa teh naših tihih delavcev na kulturnem polju popoln, nam jamči njih sekcija Slovenija, ki je vršila podrobno propagando za kongres od člana do člana. Pripomniti je treba, da ima sekcija Slove-nija organizirane vse službujoče farmacevte, razen dveh, in to v dveh ljubljanskih lekarnah.

Članstvo se strogo zaveda svojih dolžnosti in pojmovanja svojega dela po lekarnah, svoje prevzane misije na kulturnem polju, njih delo gre skoro neopaženo mimo nas, ako bi človek pri vstopu v lekarno ne mislil, kolike važnosti in kolike odgovornosti celo za življenje ljudi nosi službujoči farmacevt. Ljudje včasih dokaj čudno pojmujejo njih težko — odgovorno službo — a ne vedo, kolike vestnosti in natančnosti je treba za izvrševanje tega, tako važnega poklica ob vsakem času, vsaki uri in priliki! To so naši skromni, tihi delavci, ki vrše važno sanitetno službo, obenem pa visoko drže svoj prapor in razumejo tudi discipliniranost v organizaciji, da stopijo vsi v eno vrsto, kadar je treba braniti interese službujočih, varovati ugled stanu samega in povišati ga, najsi bo to z reformami v lekarniškem zakoniku ali farmakopeji, ali pa z zahtevu po lastni farmaceutski fakulteti. Farmaceutski študij je danes eden najdražjih in najboljšejših in se je zadnja leta delalo dosti poskusov, kaj storiti, da bo stala lekarniška stroka visoko. Razumljivo, da vse preko noči ne more uspeti. Službujoči se bore za pariteto v skupni lekarniški zbornici, tudi ta boj je težak in ne najde odmeva klic po enakopravnosti pri lekarniškich lastnikih.

Mi te tihe naše skromne delavce Slovence, Hrvate in Srbe v naši beli Ljubljani toplo pozdravljamo, želeč jim obilo uspehov in dobro došli. Obenem pa, da ponese lepe spomine iz naše ož

MODNI ATELJE M. ŠARČ

se je preselil

s Kongresnega irga na Miklošičevo c., Ljubljana
Vhod Pražakova ul. III. nadst. v povsem nove
prostore v palači Pokojniškega zavoda.
Uveden je tudi praktičen pouk v damskem in otroškem
krojaštvu za gospe in gospodične na podlagi izvrševanja
lastne garderobe po najnovejših sistemih
Prijava pisмено ali ustmeno. Z obratovanjem se prične z
10. septembrom, s poukom pa s 1. oktobrom.

--- Moda ---

Posebno pri sportu bi morali gospodje paziti, da je obleka praktična, kajti drugače ne doseže svojega namena. Sportna obleka mora biti udobna, ne pretesna in iz trpežnega, debelejšega blaga. V naslednjem si hočemo ogledati poedine dele sportne obleke, ki nam pa služijo dobro tudi kadar ne gojimo sporta.

Zelo praktičen je plašč, ki se da obrniti. Ideja tega plašča je nova, tudi šele zdaj so gospodje spoznali, kako dobro jim služi. Plašč je narejen tako, da ga lahko nosimo na obe strani in da imamo v njem pravzaprav dva plašča. Navadno se nosi na eni strani s pasom, na drugo pa brez njega. Blago mora biti impregnirano, da ne popušča vode. Na eni strani so žepi našiti, na drugi pa vezani. Značilno pri teh plaščih je, da se vidi na ovrtniku vedno blago, ki je na notranji strani. Te vrste plašči se nosijo tudi v mestu in so zelo elegantni. Onim, ki imajo lastne avtomobile, priporočamo moda zelo praktične plašče, ki niso izrazito avtomobilski, marveč imajo samo spredaj na dva guba pripeto široko zaplato v obliki stožca. Ko plašč oblečemo, zavijamo zaplato na desno, da pride pod desni spredni del in zapnemo gumbe. Tako se plašč na kolenih ne nategne in v veter nam ne more priti v noge. Revmatizem dobe ljudje večinoma za-

to, ker se malomarno oblačijo. Zato bi zlasti avtomobilisti ne smeli prezreti teh plaščev, ki so nalašč narejeni tako, da se med vožnjo ne prehladimo.
Za sportne plašče je najbolj primeren angleški ali nemški tued. To blago je zelo praktično, ker pride postaja-

Paberki moške mode

Neštete malenkosti, ki ustvarjajo iz toalete pravi umotvor, niso važne samo za ženske obleke. Ne sodi človeka po obleki, pravi narodni pregovor, toda vsi dobro vemo, da večinoma ravno obleka odločuje pri ljudeh. Ravno po teh malenkostih presojamo človeka. Po kravatih presojamo okus moškega, po nogavicah, po palici. Že Balzac je trdil, da je duhovitost moškega razvidna iz tega, kako nosi svojo palico, grof Chesterfield, znameniti angleški državnik in pisatelj, pa je nasvetoval svojemu sinu v nekem pismu to-le:

Vrsta obleke sama na sebi ni važna. Vendar pa je neumnost, če se kdo ne oblači tako, kakor se spodobi v primeri z njegovimi gmotnimi razmerami in okolici. Zakaj, paziti na dobro oblačenje, še ne pomeni, da je človek gizdaljin. Razlika med duhovitim človekom in domišljavcem je ta, da si domišljavec domišlja in se baha s svo-

jo obleko, dočim ve duhovit in pаметen človek samo to, da ne sme zamerjati svoje zunanosti...
Za delavni dan pisana srajca, večjoma enobarvna ali progasta, toda le z eno gubo, mehak, preganjen, dvojnat ovrtnik z daljšima, koničastima vogaloma, mehke, ravne, dvojne manšete. Starejši gospodje nosijo lahko tudi trde manšete z nekoliko zaokroženimi vogali.

Srajce naj bodo iz cefirja, oxforda, svilu, ponge-a itd. za poletni čas, dočim naj bodo za zimo iz lahkih volnenih flanelov. Če je že izbira srajce težavna, potem je izbira kravate naravnost vprašanje takta. Kravata mora biti v popolnem skladu z obleko, klobukom, srajco in pošto onega, ki jo nosi. Ne sme biti izizvalna in kričasta, nasprotno pa tudi ne preveč monotona. Barva ne sme biti preveč živa, vendar pa je kravata edino toaletni predmet, na katerem sme moški dati duška svoji fantaziji. Posebno če je mlad, kajti kar je za 30-letnika razkošno, je za

60-letnika groteskno. Kravate iz moarja, foularda, mehkega tafta, težke rips-svile, progaste pikčaste ali z majhnimi kvadrati so zdaj v modi. Elegantne kravate so dolge in brez vložka, ki se po navadi kmalu tako raztegne, da izgubijo kvadratno pravo obliko še predno smo jo ponosili.
Klobuk mora biti mehak, z navzgor zavahanim in gladkim, ravnim robom. Da je toaleta popolna, se nosi zopet dežnik, ki ga je mladina že delj časa prezirala in zapostavljala. Ročaj iz naravnega lesa in zakrivljen.

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

Davek na kratka krila

Za dečjo glavico in kratkimi krili so imele že razne oblasti velike križe in težave. V borbi z modo so običajno podlegle oblasti in nežni spol je vedno triumfal. Toda ne povsod. V Italiji so zelo radikalno nastopili proti kratkim krilom in dekolteju. Dama, ki je preveč dekoltirana, mora enostavno na policijo, kjer jo obsodijo na visoko denarno globo. Tudi v Nemčiji in na Grškem so imeli hude nastope proti kratkim krilom in znano je, da so uradniki atenske policije hodili z metrom v roki po ulicah in merili damam krila, če odgovarjajo predpisani dolžini. Seveda to ni nič zaleгло in zato so s ta-

limi metodami kmalu prenehali.
Toda tudi puritanski in zakrknjeni Španci ne zaostajajo. Tako je bil župan malega španskega mesteca Amendralejo zelo v zadregi radi novih davčnih virov. Slučaj mu je prišel na pomoč. Župan je čital neki katoliški list, ki je grmel proti kratkim krilom in prišel je takoj na misel, da bi kazalo vse, ki nosijo kratka krila, obdavčiti. Rečeno storjeno! Poslej je hodil po ulicah davčni uradnik z metrom v roki in zapisal vsako damo, ki je imela prekratko krilo. Vse te dame je župan obvestil, da sicer smejo nositi kratka krila, da pa je primoran obdavčiti jih. Toda dame se niso dale ugnati in so davek plačale. Davek na kratka krila sicer ni visok, pač pa ga pobirajo vsak mesec. Župan je prepričan, da se ženske ne bodo nikoli spreobrile, pa magari da jim naloži desetkrat višji davek. Samo preokret v modi bi lahko ženske spravil na drugo pot. To pa županu celo ne bi bilo ljubo, kajti potem usahne tudi vir njegovih najnovejših davčnih dohodkov.

AEROPLANI SO NEVARNI.
— Prepričal sem se, da so aeroplani od dne do dne nevarnejši.
— Zakaj?
— Čital sem, da se je nekdo v aeroplanu oženil.

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Dvignila sta deklico v voz, odpeljala se zadenski do vrat in nato previdno na ulico. — Leon ni čakal njunega odhoda; vrnil se je pred hišo.

Prostor je bil mrk in temen. Odprl je mrežna vrata in je molče šel gor po stopnicah. Ni še prispel do vrhne stopnice, ko je opazil, da so vrata odprta na stečaj. Past?

Svetiljka mu je pokazala električno stikalo; prižgal je luč, zaprl za seboj vrata in prislusnil.

Prva vrata na desni so vodila v Oberzohnovo sobo. Vrata so bila priprta, toda luč je v sobi gorela. Odrinil je vrata. Soba je bila prazna.

Poskusil je še dvojce vrat na hodniku; bila so zaklenjena. Previdno je odšel dol v kuhinjo in jo pazno pregledal; nikjer žive duše.

Vedel je, da sta bila v hiši eden ali dva slugi, ali neka druga okolnost mu ni bila znana: da Oberzohn ni imel spalnice. Tej okolnosti je prišel na sled tekom preiskave. Ena izmed onih dveh sob zgoraj je bila očividno za služinčad. Vrata so bila odprta, soba prazna in vsa v neredu. Groba nočna srajca je ležala zmečkana na neurejeni postelji. Oberzohn je bil odposlal služinčad. Zakaj?

Pol popušena cigareta je ležala na robu surovo zbite pisalne mize; pepel je ležal na tleh. V pisalni mizi so bili vsi predali odprti in prazni, razen enega, v katerem so ležale krpe in zmečkane cunje. Najbrž je kuharica ali pa služkinja pušila. Pod enim vzglavjem je našel zavojček cigaret; to je potrjevalo njegovo domnevo in vrhu tega je sodil, da sta bili služkinji že v postelji, ko ju je presenetil ukaz, da morata ven v noč.

Pozneje je zvedel, da je bil Oberzohn odpustil vso služinčad ter da jim je bil dal le deset minut časa, da si uredita in spravita svoje stvari. Za odškodnino za tako ravnanje jim je bil izplačal plačo za šest mesecev v naprej.

Pfeiffrova soba je bila zaklenjena; toda ker je bil Leon uverjen, da ni nikogar več v hiši, je vlomil vrata in preiskal vse, a našel ni ničesar.

Gurthrova soba je bila v neverjetnem neredu. Očividno se je bil v največji naglici preoblekel. Njegove doze za šminko, čopi za puder, brade, lasulje in steklenice špirta so ležale raztresene po toaletni mizici. Spomnil se je, da je bil obljubil, da bo telefoniral po policijo. Toda ko je poskušal doseči zvezo, je ni dobil. To ga je presenetilo; tedajci pa se je domislil, da je bil Meadows oni večer sklenil odrezati Oberzohnovi hiši vsakršno telefonsko zvezo in da je bil tudi v resnici že naslednji dan dal potrebne ukaze.

Bila je čudna hiša. Njenih poseb-

nosti si niti ni znal prav predstavljati, dokler jih ni videl od blizu. Zidovi so bili neznanako debeli. To je opazil, ko je odprl okno dekliske sobe, da pogleda, ali je Digby v bližini. Stopnice so bile kamenite. Okna Oberzohnove študijske sobe so bila obložena z jeklom. Sklenil je, da si ogleda obe zaklenjeni sobi, dokler ne pride policija. Prvo je odprl brez težav. Bila je velika soba v višini zemlje. Do nje je moral iti šest stopnic nizdol. Surovo zbita klop se je raztezala ob stenah te sobe, ki je bila brez slehernega pohištva, ter je prenehala samo tam, kjer so bila vrata v sosednje prostore. Vrata so bila jeklena in zaklenjena.

Soba je bila prašna, a ne nečista. Vse je bilo v redu. Med raznimi aparati je bilo dovolj vmesnega prostora. V kotu je stal plinski motor in dinamo. Se enkrat je preletel laboratorij, nato pa je poskusil odpreti druga vrata, ki so bila zaklenjena.

Ta soba je bila bolj zavarovana, tako v pogledu jakosti vrat kakor glede komplicirane konstrukcije ključavnice. Leon je preizkusil vse ključke, kar jih je imel pri sebi, naposled pa je uporabil še poslednje sredstvo. Vzel je tri kose jekla, ki jih je privil drugega na drugega, da so tvorili nekak kremplj. S pestjo je jel točli po dletu, vtaknil kremplj med vrata in podboj in preden je minila minuta, so bila vrata odprta. Leon Gonzalez se je znašel v kaj nanavaden miljeju.

Električni toložar je gorel. Zrak v

sobi je bil težak in vroč in ga je dušil v grlu, kakor je bil dušil grlo danske služkinje. Prižgal je vse luči — bilo jih je mnogo — in potem je začel rundo.

Bili sta dve vrsti polic, daleč vsak-sebi. Na obeh je bilo več zabojev; vsi so imeli prednje stene iz jekla. Vsi so imeli jeklene pokrove z majcenimi luknjicami in v vsakem sta se vili v gnezdu iz volne ali slame ena ali dve kači. Bile so kobre in dve klopotači, na videz mrtvi, toda sodil je, da sta le spali. Bila je tudi južnoameriška fer de lance, najnevarnejša svoje vrste; bile so majhne koralne kače in v nekem drugem zaboji celo gnezdo rumenih rakov, o katerih pa je vedel, da so škorpionji.

Baš je bil dvignil fanelasto odejo z enega izmed zabojev, tedajci pa: »Ne ganite se, prijateljiček! Sodim, da vam lahko preskrbim intimnejše poznanstvo z našo malo rodbinico!« se je začul glas za njegovim hrbtom.

Leon se je počasi okrenil in dvignil roke. Smrt je prežala za njim, neusmiljena, nagla smrt. Če bi bil z roko segel za pas, bi bilo po njem.

Imel je instinkt, ki sluti iskrenost, in ko je Oberzohn dogovoril, je vedel s smrtno gotovostjo, da stoji za njegovo grožnjo volja, ki bo znala pretjeto tudi uresničiti.

Oberzohn je stal tam, da, in za njim — Mirabela Leicestрова z mrtvaško bledim obrazom in z očmi, široko razprtimi od groze.

Digby! — Kje je neki bil? Ostavil ga je bil zunaj.

Doktor je pregledal vlomljena vrata in se srdito zarenčal.

»Moja misel, da bi vas zaprl v to sobo in odprl vse te zabojčke, da bi se približe seznanili z njihovimi mirnimi prebivalci, se bojim da ni dobra. Ne, tega ne bom storil. Rajši kaj drugega! Naprej! Marš!«

Kaj je nameraval Oberzohn?

Leon je na videz ravnodušen stopil korak naprej; toda Oberzohn je ostal v primerni razdalji in njegove oči so bile kakor priklenjene na roke, ki se umejo tako naglo zganiti, seči po revolver in z eno samo bliskovito kretnjo sprožiti.

»Stoj!«

Leon je obstal baš nasproti vrat in stopnic.

»Saj se spominjate mojega pokojnega brata, Leon Gonzalez? In velike izgube, ki je doletela svet, ko je bil umorjen na tako zavrtni način?«

Leon je stal negibno in ni trepetal. Sedaj bo mož streljal. Vsako sekundo bi se mogla sprožiti smrtonosna krogla. Čuden način za uničenje toli bogatega življenja. Vedel je, da bo prišel konec. Žal mu je bilo le, da bi morala prestrašena deklica biti priča brutalnega dejanja. Tako rad bi ji bil rekel »Zbogom!«, toda bal se je, da bi je še bolj ne prestrašil.

Najbolj ekscentrične in zapravljive žene sveta

V starih časih so bile odlične dame zelo zapravljive in ekscentrične. — Nekaj drastičnih primerov. — Moderne žene so po pretežni večini varčne in skromne.

Ženska ekscentričnost je bila med moškimi dolgo tarča zbadljivk in dov tipov. Ne samo denar, ki ga trosijo za obleke in dragulje, marveč sploh vse, kar je z ženskim spolom v kakršnikoli zvezi, je krivo, da kroži med moškimi na račun žensk nešteto dov tipov. Moderna ženska je pa tako varčna in praktična, da bi ženske prejšnjih časov stardale, če bi videle njeno skromno garderobo. Zdaj bi zaman iskali po svetu drugo Marijo Antoinette, ki je zaposlovala 1000 žensk s šivanjem svojih toalet. Zaman bi iskali tudi drugo Elizabeto, Josefino, madame du Barry, Pompadour, Kleopatru ali Lucrezio Borgia, ki nobenega plašča in nobenega klobuka ni nosila dvakrat. Papeževa hči je izdala za obleke toliko denarja, da bi zadostovalo za preživljanje celega naroda.

Poglejmo soprogo ameriškega prezidenta Coolidgea. Pravijo, da je imela letos samo tri večerne obleke. Plašča ne obleče samo večkrat zaporedoma, marveč ga da celo preiti. Tri zime je nosila siv kožuvinast plašč. V sezoni ima največ dvajset oblek; šest klobukov, tri šale in šest parov čevljev. Ne obleče se ekscentrično, pač pa zelo okusno.

Garderoba naše kraljice Marije stane letno manj, nego garderoba marsikateri njene dvorne dame. Tudi njena mati, rumunska kraljica Marija se oblača razmeroma zelo skromno in njen nakit ni vedno tak, kakor bi moral biti. To je že opetovano sama priznala.

Toda med modernimi ženskami so tudi take, ki bi jih lahko primerjali z Marijo Antoinette ali Josefino, kar se tiče njihove garderobe. Med te spada v prvi vrsti Jeana Nash, znana kot najlepše oblečena in najbolj ekscentrična žena sveta. Ona je trdila, da mora imeti vsaka elegantna dama na leto najmanj 500 parov nogavic in da jo stane vsak par povprečno 8 šterlingov. Samo za nogavice je torej izdala vsako leto 4000 šterlingov. Večernih plaščev je viselo v njeni garderobi 150, vseh plaščev pa je imela okrog 1000. Predlanskim je izdala za plašče 40.000 šterlingov ali v naši valuti nad 11 milijonov dinarjev. Koliko je izdala letno za 150 klobukov, pa sploh ni hotela povedati. Nekoč dne je kupila za 6000 šterlingov perila. Čevlje je kupovala na tucate in samo v eni trgovini je plačala za nje 100 šterlingov. Imela je 500 žepnih robcev iz najfinjšega batisa, obrobjenih s pristnimi čipkami, 200 parov rokavic, 40 krasnih ročnih torbic, 30 kovčegov iz najfinjšega lesa in za vsako obleko posebnega psa. Lase si je umivala s šampanjcem. Zvečer je nosila navadno dijamantno diadem, dve biserni ogrlici, na katerih je bilo 414 krasnih biserov, dalje dijamantno broško, 16 zapestnic, dijamantno zaponko na nogavicah in z rubini okrašene čevlje. Imela je obleko, na kateri se je lesketalo 50.000 drobnih

biserov. Če je stala obleka 2000 šterlingov ali v naši valuti nad pol milijona Din, se ji je zdela zelo poceni. Njena postelja je bila vedno pogrnjena s svileno odejo. Njena kočija je morala v barvi vedno harmonizirati z obleko in zato ji je dala čisto prevleči z drugačnim žametom ali pa je naročila drugo. Kočiji je imela sedem in vsaka je bila drugačne barve. Sedem ur se je oblačila vsaki dan za izprehod na konju.

Druga ekscentrična žena moderne dobe, Smith Wilkinsova, je pa po obliki oblek in bogato založeni garderobi še prekašala Nashevo. Na konjske dirke v Longchamps je hodila vedno v plašču iz zebrene kože. Zapejal se je na gumb, ki so bili gosto pritrjeni od brade do kolen in na vsakem gumbu je bil velik diament. Za pleše je imela plašč, ki je bil zavarovan za 100.000 ali celo 1 milijon šterlingov. Obišel je bil z zlatom in na njem se je lesketalo 75.000 diamentov in prav toliko biserov. Poleg tega je imela še 175 plaščev, 300 klobukov, 240 jopic, 40 parov čevljev, 180 bluz, 44 kopalnih oblek, 260 parov rokavic in klobuk za pol milijona Din. Za malenkost je izdala nekoč 200.000 šterlingov ali nad 5 milijonov Din.

Zdaj pa pogledajmo še v davno preteklost in pokažimo onim, ki godrnjajo na moderne žene, češ da so zapravljive, da to ni res. Ko je Kleopatrina zvedela, da je prišel Julij Cezar v Egipt, je naročila sužnjem, da so jo odnesli k njemu. Zavila se je v veliko haljo iz najfinjših kožufov. Za to haljo je moralo žrtvovati svoje življenje 1000 sužnjev, ki so pobili na tisoče zveri, da so mogli napraviti kraljici dragoceno haljo. Halja je bila posuta s krasnimi dragulji, ki so jih morali sužnji iskati v materi zemlji. Oprema Lucrezie Borgia je stala njenega očeta nad 140.000 šterlingov. V gotovini je dobivala za vsakdanje potrebščine vsako leto 50.000 šterlingov. Njeni srebrni servisi so stali 1400 šterlingov, nakit, perilo in sedla za konje 5000, poročne obleke 7000, promenadne 10.000, en klobuk pa 5000 šterlingov. Njen oče, rimski papež, je dal hčerki za ženitovanjsko potovanje 1000 konj in 200 kočij v francoskem slogu.

Pa tudi kraljice so bile ekscentrične. Ko je postala Josefine cesarica, je predložila Napoleonu račun za 6000 parov čevljev. Njena obleka, v kateri je bila kronana, je stala 26.000 šterlingov. Perilo je menjala trikrat na dan. V francoskem muzeju je shranjen račun, iz katerega je razvidno, da je stala samo ena srajca cesarice Josefine 240 šterlingov.

Zgodovina nas torej uči, da o kaki ekscentričnosti in zapravlivosti moderne žene ne more biti govora. Izjeme so seveda povsod, toda v tem primeru bi jih lahko sešteli na prste.

nobenhil podobnosti, toda listi kljub temu na dolgo in široko poročajo o senzacionalni aretaciji in iznesli so nekatere momente, ki arhitekta Loosa zelo kompromitirajo. Tako poročajo, da so h kiparju hodile mladoletne deklice, ki so mu stale za model. Zadnje čase sta hodila h kiparju dve sestri, obe zelo lepi in postavni deklici. Prva je bila stara 10, druga pa 12 let. In nad obema se je Loos spozabil ter ju oskrnil. Bajne je deklicama obljubil, da ju odpelje v Pariz, če bosta pridni.

Mučna afera je prišla na dan na ta način, da sta deklici doma vse izblebetali, na kar je oče kiparja ovadil policijo. Dunajski listi sicer poročajo, da gre morda samo za podlo intrigo proti umetniku, ki je bil marsikomu trn v peti. Vsekakor pa Loosa zelo obtežuje dejstvo, da je policija našla pri njem v stanovanju 2171 fotografij, večinoma samih otrok v starosti od 5 do 10 let. Bajne fotografije ni napravil Loos, marveč jih je kupil, ker jih je rabil za svoj študij. Zelo obremenjuje kiparja fotografija, na kateri je slikan skupno z neko deklico v zelo kočljivem položaju. Ta fotografija ga utegne spraviti v zapor.

Loos sam zanika vsako krivdo in zatrjuje, da gre zgolj za osebno osveto nekega njegovega nasprotnika. Senzacionalna aretacija je dvignila na Dunaju mnogo prahu in če policija kiparju res dokaže krivdo, je njegova reputacija in umetniška kariera za vedno uničena.

Enostaven izhod

Kako pride človek do nove obleke? Stvar je popolnoma enostavna. To je dokazal te dni neki navihanelec na Dunaju: Mož se je nekega lepega dne pojavil na cesti popolnoma nag. Slekli se stare in razcefrane cape in kolovratil po ulicah tak, kakor ga je rodila mati. Bliznji stražnik je bil peresenečen. Bila je nedelja in stražnik je vedel v nagem človeku oskrbno praznika in ogrožanje javne morale. Redar je tuja takoj aretirati, obenem mu je pa posodil svoj plašč, da bi ne bilo še večjega pohujšanja.

Na stražnici so vprašali neznanca, če je prisojenjen toda mož je skomignil z rameni in pripomnil, da ni imel slabega namena, marveč da je hotel poceni priti do nove obleke. In mož je raz

čunal pravilno. Policija nagega ni mogla poslati na ulico in ponudila mu je neko staro obleko. Poleg tega je prejel vabilo za sodišče. Sodišče ga je radi pohujšivega vedenja obsodilo na več dni zapor, toda obleko je le odnesel.

Poizkusi z raketnim pogonom letala

Opelove vožnje z raketnim avtomobilom so znova vzbudile zanimanje za problem pogona modernih prometnih sredstev z raketi. Vršile so se vožnje z raketnimi avtomobili in govorilo se je celo o raketnem poletu v medzvezdno prostranstvo. Malokd pa ve, da so delali Nemci nedavno tudi poizkuse z raketnim pogonom brez-motornih letal in velikih aeroplanov. Poizkusi so se v splošnem dobro obnesli. Delala jih je na pobudo Opelove tovarne Rhön-Rossittenska družba na Wasserkuppe z modeli svojega poizkusnega zavoda in z velikim brez-motornim letalom. V naslednjem hočemo kratko omeniti bistvo raketnega pogona brez-motornih letal.

Normalna raketa, namenjena svetlobnim učinkom ali signalizaciji, se premika s pomočjo enostranskega pritiska, izvirajočega iz spodnjega dela, kjer gore sproti snovi, ki razvijajo visoko temperaturo. Tak raketa odnaša seboj samo gorivo, ki je zaprto v nji. Lahko se pa spoji raketa s kakim prometnim sredstvom, ki bi ga vlekla za seboj. Najprej so delali nemški tehniški poizkusi z modelom brez-motornega letala. V ta namen so vzeli model enokrilnika brez repa, ki je bil narejen tako, da so lahko pritrili nanj dve raketi. Prvi poizkusi so pokazali, da je treba rakete pritriliti tako, da model med poletom ne izgubi ravnotežja. Ko so prvotni defekti odstranili, se je več poizkusov posrečilo. Nekaj poizkusov so napravili z manjšimi raketi in hitrost poleta je bila občutna. Ko so pa pritrili na model večjo raketo, je po startu hitrost neprestano naraščala in končno je letel model s hitrostjo 500 km na uro. Ker pa ni bil zgrajen za tako veliko hitrost, se je prelomil in padel na tla.

Po poizkusih z modelom so se vršili poizkusi s pravim letalom. V ta namen so vzeli brez-motorno letalo tipa race z višinskim krmilom spredaj. Raketi sta bili tako veliki, da sta nadomestovali približno motor s 7-8 HP. Obe raketi je prižgal pilot sam s pomočjo električnega toka. Letalo je vodil pilot Stamer. Startal je brez najmanjše neizgode in letel tako mirno, kakor da bi imel najboljši motor. Letalo se niti treslo ni, kakor se trese motorno letalo. Pilot je mislil, da leti z običajnim brez-motornim letalom. V zraku je napravil celo dva kroga. Žal je te zanimive poizkuse prekinila neizgoda. Pri naslednjem poletu je eksplodirala takoj po startu prva raketa in krila so se vnela. Pilotu se je sicer posrečilo pristati, toda ta čas se je vnela druga raketa in ogenj je letalo znatno poškodoval. Strokovnjaki so se na podlagi teh poizkusov prepričali, da je raketni pogon letala v principu mogoč. Seveda je pa do praktične uporabe raketnega pogona še dolga pot.

V treh nočeh zaigral 44 milijonov dinarjev

Dolgoletna izkušnja uči kvartopirce, da je sreča v igralnicah končno vedno na strani onega, ki drži v rokah bank. Še tako polna denarnica in še tako velika vztrajnost se ne more primerjati s tem najvažnejšim činiteljem igralnice. Noben sistem ni nezmotljiv, čeprav nekateri stari, že napol blazni igralci, sedeti v parkih Monte Carla in Nizze trdijo, da so slednji našli pravi sistem. Bank je stroj in proti njemu more človek delati edino kot stroj. Če hoče kdo igrati po sistemu, doseže uspeh samo če dela tako, kakor znameniti grški sindikat, eden največjih igralnih strojev, kar jih je bilo kdaj na svetu.

Grški sindikat tvori pet mož, samih Grkov, ki znajo zaslužiti letno v igralnicah Monte Carla in Deauville 100 milijonov frankov. Med temi magnati je tudi »zagonetni mož Evrope«, sir Baril Zaharov, ki je glavni činitelj tega sindikata, dasi že več let ne igra. Letos pa sindikat ni imel posebne sreče. Pri baccaratu v Deuville je doživel neprijetno presenečenje. V treh nočeh je zaigral 22 milijonov frankov. Toda 22 milijonov ne pomeni mnogo za bančni kon-tinuitet, čigar rezerve so približno enake rezervam grške Narodne banke.

Teh pet Grkov ve o kartah vse, kar je sploh treba vedeti. Baccarat jim je veda, ne pa igra sreče. Študirali so to vedo dolga leta, predno so si jo izbrali za poklic. Sreča? Sreča je samo v zakonu, v kartah je pa ni, — pravi odlični član tega originalnega sindikata Zographos. Člani sindikata delajo vedno skupaj. Če eden opazi, da je začel izgubljati, ga nadomesti drugi. Tako je Zographos letos poletni mnogo zaslužil, toda usodne tri noči so pripravile sindikat ob 22 milijonov frankov. Četrto noč Zographos ni več sedel na svojem mestu. Nadomestoval ga je Gutovar. Ko je Zographos zaigral 22 milijonov, je ostal popolnoma miren. Niti z očesom ni trenil, ko je šlo ogromno premoženje po vodi.

Pa tudi v Parizu so hazardne igre zelo razširjene, čeprav je hazardiranje uradno prepovedano. Javna tajnost je, da je v neposredni bližini Opere 20 prvovrstnih igralnic. To so elegantni klubbi, kamor smejo gospodje zahajati sa-

mo v večernih oblekah v lastnih avtomobilih. Domov se pa mnogi vračajo s taksametrom. Članski prispevki so zelo visoki in če član ne pride v klub najmanj trikrat na teden, mu namignejo, da naj sploh izostane. Ti privatni klubbi imajo tudi dobro obiskane restavracije in bare. Kar se tu zasluži, vlada obdavči in s tem je stvar v redu. Toda klubi so si znali pomagati tudi iz te zadrege. Del dohodkov od igralnice gre v fond za vzdrževanje restavracije. Letni dohodki kluba znašajo do 10 milijonov frankov.

Zgodovina harmonike

(K tekmi slovenskih harmonikarjev na ljubljanskem velesejnu 9. tm.)

Malo jih je, ki bi se bili z lahko naučili igrati na harmoniko in še manj je onih, ki so poskušali, pa se sploh niso naučili. Harmonika je postala radi njene izpopolnitve še narodni instrument v pravem pomenu besede v Sloveniji, Hrvaški, Istri, Koroski, pa tudi v Nemčiji, Švici, Belgiji in Holandski. Ne samo priprosto ljudstvo, tudi glasbeno naobraženi ljudje zdaj več ne zamenjajo harmonike, posebno ne kromatične. Vsak igralec bo, čim obširnejše osrečujejoče notranje veselje nad lastnim znanjem, obžaloval, da se že preje ni naučil igrati na harmoniko. Pa tudi onemu, ki glasbeno ni naobražen, ni umetnost igranja na harmoniko več nekaj nedosegljivega. Zgodovina harmonike pa je enim kot drugim večinoma neznanca.

Glasbeno-fizični raziskovalec Friderik Buschmann iz Berlina velja za izumitelja harmonike. Instrument je nazval »Ročno aeolinco«. Podlago je tvorila aeolina ali fis-harmonika iz leta 1821. Poznejša sporočila pa pravijo, da je Dunajčan Damion L. 1829 iznašel raztegljivo harmoniko. Kdo od obeh je njen pravi izumitelj, se danes ne da več dognati. Splošno se se izdelovale harmonike na eno vrsto z 8-10 tipkami, pozneje pa z 17-21 tipkami v dveh vrstah s pripadajočimi basii. To so bili nemški in dunajski modeli. V Nemčiji, Švici, Belgiji in Holandski se je harmonika kmalu zelo razširila. Za to se je instrument vedno bolj izpopolnjeval in nastajali so novi tipi. Danes eksportira samo Nemčija letno okrog 50 milijonov orglic (ustna harmonika) in 1 milijon harmonik na meh v vse dele sveta.

Danes razlikujemo 4 vrste harmonik: diatonično ali navadno (pravokotno), kromatično ali klavirsko (pravokotno), bado-nion (četverkotno), koncertno (četverkotno).

Pri nas, kakor v alpskih deželah sploh, je najprijljivejša in najbolj razširjena diatonična in kromatična harmonika. Diatonična harmonika izvira, kot rečeno iz l. 1821 oziroma 1829, kromatična pa, ki se je razvila šele pozneje, iz l. 1884. To je bila pol-kromatična harmonika, ki je tudi danes še v rabi. V melodijah glasovih je bila že kromatično uglasena, v basih z ozirom na poteg in pritisk, pa različna in večinoma brez molovih spremljavanj. Po mnogih letih izpopolnjevanja se je šele pojavila kromatična harmonika z mehničnimi zvezanimi basii. Taki instrumenti se izdelujejo danes s 24, 36, 48, 60, 96, 120, 160 do 200 basii, med katerimi so tudi dur, mol, septim in zmanjšani septim.

V letih 1875 do 1880 so se začele uporabljati prve diatonične harmonike štajerskega načina izdelave. Po večini vsi igralci harmonike so si iste izdelovali doma sami v zabavo in kratak čas, ker tedaj še ni bilo proizvajalcev harmonik. Šele okrog l. 1880 so se pojavili prvi poklicni izdelovalci harmonik, ki so se z vsvo vno lotili izpopolnjevanja tega instrumenta in ga dvignili na današnje tako visoko stopnjo.

Posebno nadarjeni igralci harmonik so bili v onih časih razvoja tisti, ki so iz lastnega nagiba in po samopridobljenih izkušnjah v ravnanju s tem instrumentom tekmo let ustvarili današnje ljudstvo tako priljubljeno harmoniko. Nekaj teh pionirjev še danes živi.

Zelo znano in razširjeno ter priljubljeno ima na tem polju igranja je danes ime Lugas. Ta trdica proizvajalca Celovcu harmonike, ki so tudi pri nas zelo razširjene.

Dalje so iz starega časa znana imena Zechner, Wohlmuth, Novak, Vodusek, Mer-var in še nekaj drugih. Ta imena so znana iz let 1880 do 1900 kot imena dobrih igralcev in pozneje kot izdelovalcev harmonik. Franc Lugas pa je bil pri nas v Ljubljani doma in še mnogo starih osivelih ljudi v Ljubljani se z veseljem spominja tistih časov, ko jim je ta gospod tako sijajno in čuvstveno zaigral eno ali drugo pesem. Naš Področnik je bil često natlačeno poln poslušalcev, ki so prišli tja poslušati Lugasove pesmi, katere je spremljal z igranjem na harmoniko. Mnogi od teh so postali izdelovalci, peodinji pa tudi mojstri v harmonika branži.

Današnji moderni instrumenti, bodisi diatonični ali kromatični, so že tako skonstruirani, da tudi kolikoli naobrazen več ne more trditi, da je harmonika samo takozvani Mauer - Klavier, kakor so jo včasih imenovali. Danes imamo že lastne note za igralce harmonik, ki obsegajo dela najznamenitjših kompozitorjev.

Harmonika je našla v zadnjih letih pot v vsak moderen orkester in jo danes večinoma glasbenikov in kompozitorjev priznava kot polnopraven instrument. Celo operetni kompozitisti jemljejo harmoniko v svoje orkestrske glasove n. pr. »Lastavice gnezdo«, Granichstädten, kjer je harmonika močno upletena v vsaka tri dejanja. Da je harmonika polnopravna, dokazuje tudi dejstvo, da so ta instrument vzele v svoj učni program tudi glasbene šole in konservatoriji v Pragi, Dunaju, Stuttgartu, Zürichu, Bruslju itd. Drugi dokaz je poučevanje harmonike na posebnih zavodih za pouk igranja na harmoniko v Zürichu, Chemnitzu. Melode pri Lugano, kakor tudi mnoga društva, ki pri-erajo harmonične koncerte s klasičnimi ločkami. Žal pri nas danes nismo še tako daleč, da bi imeli taka društva, zavode in šole, vendar bomo pa tudi v tem pogledu kmalu napredovali, ker je dovolj ljubezni do tega instrumenta med našim ljudstvom.

S predstoječo tekmo harmonikarjev dne 9. tm. naj bo podan zopet korak naprej na tem polju in harmonika, naš narodni instrument, naj si še bolj utre pot med ljudstvo.

MODERNO.

— Kdaj se poročiva, mili moj?
— Kadar bo uveden poskusni zakon.

Film

Razpaljene strasti

(Otvoritev zimske sezije v Elitnem kinu Matica)

Za nami je poletje, doba ki nas po pretežni večini vabi v lepo naravo. Konec je kopanja, naše zabave s sportom in pričenja se doba razvedrila v kinematografu in gledališču. Mesec september moramo sicer smatrati še kot nekako prehodno dobo, vendar vidimo iz programov ljubljanskih kinematografov, da so začeli sezijo prav resno in da se hočejo že takoj ob začetku pošteno potruditi, da pridobijo zopet vso ono publiko, ki se je letkom vročih poletnih mesecev izneverila filmu.

Film, s katerim odpirajo Elitni kino Matica svojo novo zimsko sezijo, izvira iz produkcije United Artists — ene največjih ameriških filmskih družb, ki stremi za tem, ustvarjati le dobre, prvovrstne filme. V kratkem podana vsebina je sledeča:

Puščava! Kamorkoli ti sega pogled, nikjer nobene bilke zelenja, nikjer ni slišati žuborečega studenčka, nikjer ni čuti veselo govore ali razposajenega pitčjega petja. Vseeno sam pesek, pripekaajoče sonce, ter vse tiho in mrtvo! Tam daleč ob robu te grozne puščave, v malem mestecu pa biva človek z genialno idejo. Že polnih 15 let se ukvarja z načrtom preusmeriti strugo ob robu puščave se nahajajočega vrelotoka in napeljati reko preko pustinje. Ali ne bi na ta način vzkliklo novo življenje na mestu, kjer kraljuje sedaj smrt?

Drzen je ta načrt in mnogo finančnih sredstev bi bilo treba za njegovo izvedbo. Toda v Ameriki, v deželi čudežev, se najdejo denarni mogotniki za finansiranje takih načrtov; in tako vidimo prav kmalu pridirati težke avtomobile, vozove in najrazličnejša prometna sredstva po ogromni prostorni peščeni ravnini, material se dovažal od najrazličnejših strani in pod vodstvom mladega genialnega inženjerja se je krepko pričelo z delom! Dolgotrajne in težke so bile muke delavstva; zato je bilo tem večje veselje, ko so se končno nekega dne odprle zatvornice in je Colorado valil svoje ogromne valove po docela novi strugi. Iz tal so rasle nove naselbine in kolonisti so pričeli marljivo obdelovati svojo zemljo. Toda gorje človeku, ki omalovažuje silo in moč naravnih elementov. Reka Colorado je nekoč vsled daljšega deževja v severno ležečih pokrajinah silno narasla, nasipi v novi strugi so odpovedali, zatvornice niso zmožile vzdržati ogromnega vodnega pritiska in besneči valovi so pokopali pod seboj vse, kar ni pravočasno ubežalo sigurnemu poginu. Še enkrat je moral človeški duh s podvojeno energijo zastaviti vse svoje sile, da je ukrotil razbesnele elemente. Na krajih pa, kjer popreje ni bilo človeške duše, tam so rasle iz tal bujne planšče, oranžerije, krasni vrtovi, lična mesta! Skratka, pustinja se je izpremenila v raj!

To je torej v kratkem zunanji okvir filma; njegova notranja vsebina je mnogo lepša, saj nam predčuje življenje ter nežno, prijetno srčno nagnjenje dveh lepih dekleč duš, ljubav mladega inženjerja Willard Holmesa (Ronald Colman) in lepe Barbare Worth (Vilma Banky). Ta ljubav je podana v filmu od vsega početka v vseh svojih fazah nežno, iskreno, lahkosanjsko, a obenem prepričevalno, skratka tako kot smo to navajeni v filmih, kjer nam sladita vso v kinematografu oboževana naša Vilma Banky in Ronald Colman.

Razstava Radiokluba v Ljubljani

Razstava je nameščena v paviljonu E in vzbuja, kakor sploh ves radio, veliko zanimanje. Razstavilo je 15 amaterskih razne kompletne aparate, sestavne dele in merilne instrumente.

Ocenjevalna komisija pod predsedstvom g. inž. Kolarika in gg. prof. Andree in Jakopiča je že pretekli petek ocenila posamezne aparate in prisodila prvo nagrado in zlato kolajno g. Rudi Omoli, Ljubljana, za njegov štiricevni aparat »Hartley«. Drugo nagrado in srebrno kolajno je komisija prisodila g. Bogomiru Bajcu, Rožna dolina za njegov štiricevni »Neutrovox«, tretjo nagrado in bronasto kolajno pa g. Antonu Tepesu, Ljubljana, za štiricevni »Neutrovox«. Priznanja so bila izrečena gg.: Ladu Erbežniku, Ljubljana, za štiricevni »Hartley« in Ivanu Kovarčiču, Ljubljana, za štiricevni »Weageand Reinartz«. Posebno pohvalno priznanje pa je komisija izrekla g. Ludviku Fajglju, Celje za njegove posebne merilne instrumente, mostič za merjenje kapacitet in aparat za kontrolo katodnih cevki. Ti instrumenti so vzbudili med amaterji posebno pozornost.

Naš znani amater g. prof. Andree se je letos s posebno vno in ljubezno lotil detektorjev. Razstavil jih je osem in sicer: najenostavnejšega brez tuljav in kondenzatorja, potem s tuljavo, s pomikalno tuljavo, z dvojno tuljavo, s potencijetrom, s svitkasto tuljavo, kombiniran detektor s 7 varijantami in detektor z dvomežno elektrantom, s katerim prejema tudi vse evropske postaje. Naš starosta g. Evald Jakopič je razstavil šest kompletnih aparatov razne velikosti od neutro do ultradnya. Med njimi je tudi najmanjši dvocevni prejemni aparat v Sloveniji. Poleg teh aparatov ima še tri detektorje in razne tuljave. Drugi amaterji so zastopali z raznimi, merilnimi instrumenti, usmerjevalcem in mrežno anodo (Netzanschlussgerät). Oddajna postaja »Radio Ljubljana«, je razstavila razne krasne slike, celokupne aparature postaje v Domžalah. Na treh zemljevidih vidimo kraje, kjer so oddajne postaje v Evropi, potem kraje v Evropi in kraje v naši državi, od koder so prišla poročila o dobrem prejemnu naše postaje. Takih poročil je nad 700 in ima na zemljevidu vsak kraj, od koder je prišlo poročilo, svoj tekočilo številko. Če koga zanima, kaj pišejo o naši postaji Avstriji, Francozi ali Nemci, naj si ogleda zemljevid in zbere številke. Po istih številkah so urejene potem tudi izvorna poročila, ki so obširnost tam na razpolago.

Vsa razstava je skrbno napravljena, v tehničnem pogledu razstavljena materijala na višku in vzbuja splošno zanimanje.

S SODIŠČA

— Obtoženec je oženjen, ima sedem otrok in je brez premoženja. Druga zločina ni zagrešil.

Danes senzacija v kineškem baru!

Danes in prihodnje dni nastopa v kineškem baru Adriana, dama z dolgo brado, poleg tega El Rauna, fakir, ki se igra in požira ogenj. — Turška plesalka Fatma in druge zanimivosti. — Po zatvoritvi nastopijo vsi v ODEON baru!

Eligij Eber

izdelovalec čepic, Kongresni trg št. 7, ima v zalogi

športne čepice

od priproste do najfinije vrste, po najnižjih cenah. Izdeluje družbene, uradniške, služabniške in drugovrstne čepice po naročilu. 1592

Dijaka

sprejemem v svojo orskbo. Klavir na razpolago. Ponudbe na upravo lista pod »Dijak«/1573.

Šivilja

izučena, išče službo v trgovini ali damskem salonu. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Začetnica«/1575.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje se išče za februar 1929 v novi ali stari hiši. Plača event. za pol leta v naprej. Ponudbe na upravo lista pod »Čistost«/1581.

Zastopstvo

(komisijsko prodajo) železnarje želim sprejeti v Tivatu (Boka Kotorska) proti garanciji. Razpolagam z lastno hišo v centru mesta. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Železnar«/1525. 1525

Dvdržijsko hišo

(novo) z vrtno v Stožicah se ugodno proda. Vodovod v hiši. Kupec dobi stanovanje dveh sob, predsobo, kuhinje in priključni. Dopise na upravo lista pod »Ugodnost«/1582.

Danes

Arnikovo cvetje

in korenine ter vse ostale zdravilne rastline kupujem po najvišji ceni. Alfred Blum, Subotica. 1602

Opremljeno sobo

v bližini glavne pošte se odda enemu ali 2 gospodom za takoj. Naslov v upravi »Naroda«. 1610

Nemška gospodična

inteligentna, z večletno prakso, išče mesta vzgojiteljice pri kakoli boljši rodbini. Ponudbe pod »Vzgojiteljica«/1601 na upravo lista.

Stanovanje

1-2 sobe s kuhinjo ali večjo prazno sobo iščem. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod T. M./1605.

Šivilja

z večletno prakso, zmožna slov., hrv. in nemškega jezika išče službo v konf. trgovini ali damskem salonu. Nastop takoj. Dopise na upravo »Slov. Naroda« pod »Marljiva«/1583.

Ključavničarski pomočnik

(mlajša moč), dobro izurjen, išče stalno službo v večji tovarni. Ponudbe na upravo lista pod »Vestni«/1574.

Priden dijak

vesten, sedmošolec iz Prekmurja, bi rad nadaljeval študij, a nima poznanja. Kdo bi ga sprejel na brezplačno stanovanje in hrano, se kar bi se oddolžil s poučevanjem domače dece? Prijavo sprejema iz prijaznosti Sobot L. na Taboru. 1650

Strojepisni pouk

se vrši vsak dan od 6.-9. ure zvečer. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsak dan od 6.-8. zvečer. Christofor učni savod, Ljubljana, Domobranska cesta 7, I. n. 1499

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurevska 57 priporoča najboljšo tambure, žice, šole, partiture in ostale potrebitine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložbi. Ceniki franco.

Teod. Korn, Ljubljana,

Poljanska cesta šte. 3. Krovci, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov. Naprava strelodov, kopalniške in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle za konzerve) ter litografija. 22/7

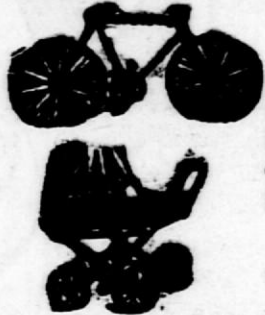
Svarilo.

Pokrajinska zadruga krovcev za Slovenijo pozovno svari vse šušmarje, ki se neupravičeno pečajo s krovstvom, ker bode odslej postopala proti njim kar najstrožje.

Svari pa tudi hišne posestnike in delodajalce, ker jim taki nestrokovniaki napravljajo na strehah mnogo škode na materialu kot na delu samem, tako, da stanejo taki ljudje mnogo več kot pravi izučeni krovci, ki se ravnujo po preizkušenem strokovnem znanju.

Vsa tozdevna pojasnila in navodila daje zadružno tajništvo brezplačno.

Ljubljana, Karlovska cesta šte. 7

Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od Din 1000.— naprej. ŠIVALNI STROJI od Din 1400.— naprej. OTROŠKI VOZICKI od Din 240.— MOTORJI prav po ceni. — Pred nakupom si ogledajte salona. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. — pri »TRIBUNA«, F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 1268

Najboljši brnski blagovi
zajamčeno čisto volneni
moški in damski blagovi
Zadnje novosti za
jesensko in zimsko sezono
razpošilja starorenomirana
zaloga tvornice sukna
Siegel-Imhof, Brno
Palačkého tř. 12 (Československá)
Največja izbira. Najnižje tvorniške cene.
:: Najsolidnejša izvršitev vseh naročil ::
Na zahtevo vzorci zastonj in pošt. prosto.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

PREMOG domači in inozemski za domače kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 15/1.

V paviljonu „J“

zunaj na vogalnem prostoru si lahko nabavite po zelo nizki ceni pri trrdki

„TRIBUNA“, F. Batjel

razna najboljša dvokolesa, otroške in igrane vozičke, šivalne stroje itd.

Zahvala.

Vsem, ki so izkazovali naši dobri mami in babici v do'gi bolezi ljubezen, ji poklonili cvetje, jo spremili na njeni zadnji poti ter sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Albina Zavašnikova
Paula Bohinčeva s
sinom Pavlom.

L. Mikuš Ljubljana

Mestni trg št. 15
Ustanovljeno 1839
Na malo Na veliko
Telefon 2282 1580

dežniki

Svetujemo Vam nabavo samo edino najboljšo in trpežno

kolo in šivalni stroj

„Gritzner“

ter švicarski pletilni stroj „Dubled“

samo pri

Josip Petelinc-u

LJUBLJANA. Telef. 2913

Za časa velesojma

Paviljon „H“ prostor levo

Novost za Ljubljano Šoferska šola

(Obiastveno koncesijonirana)

za poklicne šoferje, za dame in gospode! Teoretičen in praktičen pouk v vožnji! Poseben tečaj za dame. — Otvoritev 1. oktobra 1928

Priglasitve in pojasnila daje

Šoferska šola K. Čamernik

Dunajska cesta 36. Telef. 2236

KOŽUHOVINASTI PLAŠČI

NAJBOGATEJŠA ZALOGA MODERNE

KOŽUHOVINE, KRZNO VSEH VRST IN

KAKOVOSTI TER NAJELEGANTNEJŠI

DAMSKI PLAŠČI SAMO PRI TVRDKI

FILIP BIZJAK

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 6.

OGLEJTE SI RAZSTAVO NA SEJMU — — PAVILJON E.

Bres posebnih naznanila.

Potrži žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš dragi oče, stari oče, tast in stric, gospod

Filip Supančič

stavenik in hišni posestnik

po dolgi in mučni bolezi v starosti 78 let v sredo 6. t. m. ob pol 9. zvečer v Gradcu v sanatoriju dr. Hausa za vedno zatisnil oči.

Pogreb dragęga pokojnika se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 18, na pokopališče k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.

Pokojnika priporočamo v tiho molitev.

Žalujoči ostali.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, oredujmi in krediti vsake vrste, eskomoti in inkasno menic ter nakazila v tu. in inozemstvo safe - deposits itd. itd. Brnojevke, Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040 2457 2548 Interurban 2706 2806

Komercijalna banka d. d. Podružnica LJUBLJANA, Mestni trg št. 5

Afiliacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Prodaja in nakup deviz in valut.

Brzjavni naslov: Komercbanka. — Telefon: 2005.
Pošt. hran. rač. št. 13.320

Originalne potrebščine za Opalograph.

Preservat in fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil

Lud. Baraga

LJUBLJANA
Telef. 2980

Selenburgova 6

Lovske puške

Robert puške, browninge, pištole za straženje gov, samokrese, topče, zaloge lovskih in ribiških potrebščin ter umetni ogenj.

F. K. Kaiser,

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Za dom!

za šivilje, krojače, čevljarje itd.

STOEWER šivalni stroj

Le ta Vam poleg šivanja čutila (obšiva), veze (šika), krpa perilo in nogavice. Brez vsakega premikanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen ali za vezenje in ravno tako hitro spet za navadno šivanje. — Poleg vseh prednosti, ki jih vzema šivalni stroj STOEWER, je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in oglejte si to izrednost pri

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6, I.

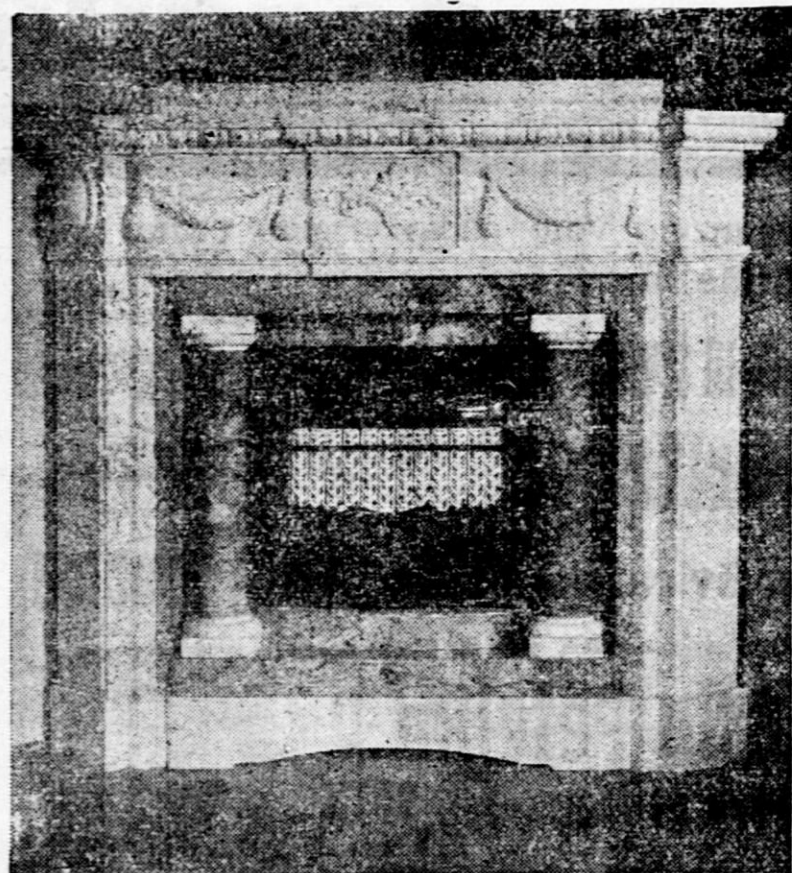

Brezplačen pouk v vezenju, rabl aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — Iščite jamstvo.

JE V PARIZU
od 2. septembra

Najnovejši modeli
na poti!

Najnovejši kamin za salon

Ustanovljeno 1860

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

poleg gl. kolodvora.

Cerkvena umetna dela:

altariji, prižnice, obhajilne mize ite.

Marmornate plošče

za mobilije, elektromonterje, strojarje, trgovske pulte, mesnice, kopalnice, stopnišča in veže v vseh barvah.

Nagrobni spomeniki,

mavzoleji, rodbinske grobnice, kapele.

Marmornati kamini

za salone in elegantna stanovanja

Kameniti lijkari za kuhinje

Podpisana cerkvena občina potrebuje

500 komadov navadnih lesenih stolov

Firme ki žele izvesti to naročilo, naj se obrnejo na podpisano cerkveno občino.

Evangeljska avg. vj. cerkvena občina v Staro Pazovi.

Poppaea

zavod za izdelavo kozmetičnih preparatov

F. Hann & Comp.

Ljubljana

Telefon št. 3152.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI «ADLER» — KOLESA iz prvih tovar, «Dürkopp», «Styria», «Watt», «fenrad» (Orožno kolo) — PLETILNI STROJ, ki vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki franco in zastoni.

IVAN JAX i SIN LJUBLJANA, Gosposvetska 2

telefon

Ivan Zakotnik telefon

379

379

mestni tesarski mojster,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, lezov in mlinov.

PARNA ZAGA. 16 L TOVARNA FURNIRJA.

Autobusna zveza z modernimi velikimi autobusi tt. „Tapred“ d. d. Zagreb.

ZAGREB - BREŽICE - NOVO MESTO in nazaj.

Odhod dnevno iz Novega mesta ob 4.45, dohod Brežice - kolodvor ob 6.30, prihod Zagreb 8.35. Odhod iz Zagreba ob 15.45 Zrinjevac, prihod Brežice ob 17.45, prihod Novo mesto ob 19.34. — Pojasnila v oglasih.

Halo! RADIO BAR Halo!

Tricevni radioaparat s finim nizkofrekvenčnim kondenzatorjem in upornim ojačevalcem (Telefunkohm) 3 Elektronke (Tungsram Barium) Fillips, Telefunken) Akumulator 18 amp., 4 volte Anoda 90 volt «Zmaj» Predsponska baterija, 10 volt «Zmaj» Zvočnik «Telefunken» ali K. & S. 50 m antenske žice, 6 izolatorjev, antensko sklepalno, dovodna žica, banane.

Aparat ne sprejema samo domžalske postaje v zvočniku z nedosegljivo jakostjo in čistostjo, temveč tudi večino boljših evropskih postaj.

Rekordna cena za vse skupaj

Din 1950.—

V zalogi detektorski aparati nedosegljive kakovosti, sprejemni aparati lastnega izdelka, najmodernejšega sestava. Glavno zastopstvo tvrdke F. Horny, Dunaj, za Neutrovax. Največja zaloge Radio-potrebščin, največja strokovna tvrdka Jugoslavije.

Plačilne ugodnosti.

**Pralno sredstvo, v katerem lahko pustite
Vaše perilo brez škode ležati po več tednov**

To je pralno sredstvo, ki ne kvari perila, ki ne vsebuje nobenih jedkih snovi:

BENZIT-NADMILO.

To pralno sredstvo, ki varuje perilo, ima največjo čistilno moč, razkrajajo celo ostanke najmastnejših madežev v perilu, proti katerim ostanejo brez učinka druga pralna sredstva, mila in celo belila, ki samo na videz odstranijo nesnago.

V bodoče perite perilo samo z BENZIT-NADMILOM. Razveselilo Vas bo snežnobelo perilo, oprano z BENZIT-NADMILOM!

Uporabljajte za namakanje TRI, ker s tem prištedite na milu.

1 ZAVOJ 5 DINARJEV.

Benzit Nadmilo

Tvornice Zlatorog, Maribor

